

ΠΙΝΑΚΕΣ

ἢ

ΝΕΟΝ ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟΝ

ΕΚ ΤΩΝ

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΕΩΣ

Κατὰ νέαν μέθοδον συντεταγμένων

ΥΠΟ

Ι. Π. ΚΟΚΚΩΝΗ.

ΜΕΡΟΣ Α΄.

3247

Εκδίδεται μετὰ τινων προσθηκῶν ἐν ταῖς Πεναχίσι καὶ

Προσευχηταρίου ἐν τέλει ὡς παραρτήματος

Κελεύσει

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΤΩΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

ΚΥΡΙΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

ΚΥΡΙΑΔΟΥ

πρὸς χρῆσιν τῶν ὀρθοδόξων παιδων.

ΕΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ Π. ΤΑΦΟΥ

—000—

1864.

Πράξις Τυπογραφείου ἀριθ. 59.

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ἢ ΝΕΟΝ ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟΝ.

ΚΛΑΣΙΣ Α'. ΠΙΝΑΚΙΣ Α. (τῶν Πινάκων 1. 2. 3.).

Α α	Β β	Γ γ	Δ δ
Ε ε	Ζ ζ	Η η	Θ θ
Ι ι	Κ κ	Λ λ	Μ μ
Ν ν	Ξ ξ	Ο ο	Π π
Ρ ρ	Σ σ	Τ τ	Υ υ
Φ φ	Χ χ	Ψ ψ	Ω ω

α, β, γ, δ, ε, ζ, η, θ, ι, κ, λ, μ, ν, ξ, ο, π, ρ, σ, τ, υ, φ, χ, ψ, ω.

ΚΛΑΣΙΣ Α'. ΠΙΝΑΚΙΣ Β'. (τῶν Πινάκων 4.).

φωναί	α	ε	η	ι	ο	υ	ω
ροναί	ε				αι		
	η	ι	υ			ει	οι

Φορὰι ζυγαί.

ου
αυ
ευ
ηυ

Βουβά.

β π φ
γ κ χ
δ τ θ
ν λ ρ

μ ψ
ξ

ζ σ ς.

ΚΛΑΣΙΣ Β'. ΠΙΝΑΚΙΣ Γ'.

(τῶν Πινάκων Β.).

α	ε	η	ι	ο	υ	ω	
αβ	εβ	ηβ	ιβ	οβ	υβ	ωβ	β
απ	επ	ηπ	ιπ	οπ	υπ	ωπ	π
αφ	εφ	ηφ	ιφ	οφ	υφ	ωφ	φ
αμ	εμ	ημ	ιμ	ομ	υμ	ωμ	μ
αψ	εψ	ηψ	ιψ	οψ	υψ	ωψ	ψ
αδ	εδ	ηδ	ιδ	οδ	υδ	ωδ	δ
ατ	ετ	ητ	ιτ	οτ	υτ	ωτ	τ
αθ	εθ	ηθ	ιθ	οθ	υθ	ωθ	θ
αγ	εγ	ηγ	ιγ	ογ	υγ	ωγ	γ
ακ	εκ	ηκ	ικ	οκ	υκ	ωκ	κ
αχ	εχ	ηχ	ιχ	οχ	υχ	ωχ	χ
αξ	εξ	ηξ	ιξ	οξ	υξ	ωξ	ξ
αλ	ελ	ηλ	ιλ	ολ	υλ	ωλ	λ
αν	εν	ην	ιν	ον	υν	ων	ν
αρ	ερ	ηρ	ιρ	ορ	υρ	ωρ	ρ

αζ εζ ηζ ιζ οζ υζ ωζ ζ
ας ες ης ις ος υς ως σς

ΚΛΑΣΙΣ Β'. ΠΙΝΑΚΙΣ Δ'. (τῶν Πινάκων Β.).

	α	ε	η	ι	ο	υ	ω
β	βα	βε	βη	βι	βο	βυ	βω
π	πα	πε	πη	πι	πο	πυ	πω
φ	φα	φε	φη	φι	φο	φυ	φω
μ	μα	με	μη	μι	μο	μυ	μω
ψ	ψα	ψε	ψη	ψι	ψο	ψυ	ψω
δ	δα	δε	δη	δι	δο	δυ	δω
τ	τα	τε	τη	τι	το	τυ	τω
θ	θα	θε	θη	θι	θο	θυ	θω
γ	γα	γε	γη	γι	γο	γυ	γω
κ	κα	κε	κη	κι	κο	κυ	κω
χ	χα	χε	χη	χι	χο	χυ	χω
ξ	ξα	ξε	ξη	ξι	ξο	ξυ	ξω
λ	λα	λε	λη	λι	λο	λυ	λω
ν	να	νε	νη	νι	νο	νυ	νω
ρ	ρα	ρε	ρη	ρι	ρο	ρυ	ρω
ς	σα	σε	ση	σι	σο	συ	σω

ΚΛΑΣΙΣ Β'. ΠΙΝΑΚΙΣ Ε'. (τῶν Πινάκων Γ.).

	αι=ε	ει=η	οι=ι	ου	αυ	ευ	ηυ	υι
β	βαι	βει	βוי	βου	βαυ	βευ	βηυ	
π	παι	πει	ποι	που	παυ	πευ	πηυ	

φ	φαι	φει	φοι	φου	φau	φευ	φηυ
μ	μαι	μει	μοι	μου	μαυ	μευ	μηυ
ψ	ψαι	ψει	ψοι	ψου	ψau	ψευ	ψηυ
δ	δαι	δει	δοι	δου	δau	δευ	δηυ
τ	ται	τει	τοι	του	tau	τευ	τηυ
θ	θαι	θει	θοι	θου	θau	θευ	θηυ
γ	γαι	γει	γοι	γου	gau	γευ	γηυ
κ	και	κει	κοι	κου	kau	κευ	κηυ
χ	χαι	χει	χοι	χου	chau	χευ	χηυ
ξ	ξαι	ξει	ξοι	ξου	ξau	ξευ	ξηυ
λ	λαι	λει	λοι	λου	lau	λευ	ληυ
ν	ναι	νει	νοι	νου	nav	νευ	νηυ
ρ	ραι	ρει	ροι	ρου	rau	ρευ	ρηυ
ζ	ζαι	ζει	ζοι	ζου	zau	ζευ	ζηυ
σ	σαι	σει	σοι	σου	sau	σευ	σηυ

ΚΛΑΣΙΣ Β'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΣΤ'. (τῶν Πινάκων 8.).

Βασικά ζεύγη καὶ ἀγνώριστα.

πλ	πν	πρ		γλ	γν	γρ	γθ
θλ		θρ	εθ	κλ	κν	κρ	
φλ	φν	φρ	φθ	χλ	χν	χρ	χθ
θλ	θν	θρ	μν	δν	σν		
κτ	πτ	τρ	τλ	δρ			
σθ	σπ	σφ	σκ	σχ	σθ	στ	ς
σπλ	σπρ	σφρ	στρ	σκλ	σκν	τσ	

ΚΛΑΣΙΣ Β'. ΠΙΝΑΚΙΣ Ζ'. (τῶν Πινάκων 8, 9.).

	α	ε=αι	η=ει	ι=οι	ο	υ	ω
πλ	πλα	πλε	πλη	πλει	πλο	πλυ	πλω
πν	πνα	πνε	πνη	πναι	πνο	πνυ	πνω
πρ	πρα	πρε	πρη	πραι	προ	πρυ	πρω
βλ	βλα	βλε	βλη	βλοι	βλο	βλυ	βλω
βρ	βρα	βρε	βρη	βροι	βρο	βρυ	βρω
βδ	βδα	βδε	βδη	βδοι	βδο	βδυ	βδω
φλ	φλα	φλε	φλη	φλοι	φλο	φλυ	φλω
φν	φνα	φνε	φνη	φναι	φνο	φνυ	φνω
φρ	φρα	φρε	φρη	φραι	φρο	φρυ	φρω
δρ	δρα	δρε	δρη	δραι	δρο	δρυ	δρω
τλ	τλα	τλε	τλη	τλαι	τλο	τλυ	τλω
τρ	τρα	τρε	τρη	τραι	τρο	τρυ	τρω
θλ	θλα	θλε	θλη	θλοι	θλο	θλυ	θλω
θν	θνα	θνε	θνη	θναι	θνο	θνυ	θνω
θρ	θρα	θρε	θρη	θραι	θρο	θρυ	θρω
γλ	γλα	γλε	γλη	γλαι	γλο	γλυ	γλω
γν	γνα	γνε	γνη	γναι	γνο	γνυ	γνω
γρ	γρα	γρε	γρη	γραι	γρο	γρυ	γρω
κλ	κλα	κλε	κλη	κλαι	κλο	κλυ	κλω
κν	κνα	κνε	κνη	κναι	κνο	κνυ	κνω
κρ	κρα	κρε	κρη	κραι	κρο	κρυ	κρω
χλ	χλα	χλε	χλη	χλαι	χλο	χλυ	χλω
χν	χνα	χνε	χνη	χναι	χνο	χνυ	χνω
χρ	χρα	χρε	χρη	χραι	χρο	χρυ	χρω

πτ	πτα	πτε	πτη	πτι	πτο	πτυ	πτω
κτ	κτα	κτε	κτη	κτι	κτο	κτυ	κτω
φθ	φθα	φθε	φθη	φθι	φθο	φθυ	φθω
χθ	χθα	χθε	χθη	χθι	χθο	χθυ	χθω
σθ	σθα	σθε	σθη	σθι	σθο	σθυ	σθω
σπ	σπα	σπε	σπη	σπι	σπο	σπυ	σπω
σφ	σφα	σφε	σφη	σφι	σφο	σφυ	σφω
σμ	σμα	σμε	σμη	σμι	σμο	σμυ	σμω
σχ	σχα	σχε	σχη	σχι	σχο	σχυ	σχω
στ	στα	στε	στη	στι	στο	στυ	στω
σθ	σθα	σθε	σθη	σθι	σθο	σθυ	σθω
τσ	τσα	τσε	τση	τσι	τσο	τσυ	τσω

ΚΛΑΣΙΣ Β'. ΠΙΝΑΚΙΣ Β'. (τὸν Πινάκον 10.).

	κλε	γρε	γνε	θλε	θνε	βλε	θρε
αι	κλαι	γραι	γναι	θλαι	θναι	βλαι	θραι
	τλαι	πλαι	πται	σλαι	μναι	βραι	δραι
	κλη	κτη	σπη	θνη	βλη	πτη	δρη
ει	κλει	κτει	πτει	σπει	μνει	βλει	θναι
	κρει	πλει	φθει	στει	θρει	φνει	χρει
οι	πλοι	γλοι	πτοι	τροι	θνοι	σποι	χθροι
	προι	γροι	κτοι	κροι	θροι	στοι	φθροι
	πνοι	γνοι	κλοι	κνοι	θλοι	σλοι	φθλοι
αι	κλαι	γραι	φλαι	σταυ	θραι	θλαι	θραι
	κραυ	γλαι	βλαι	σκαυ	τραυ	πλαι	σταυ
ευ	πλευ	γρευ	πτει	σκει	σπει	τρευ	χθει
	πνευ	πλευ	κτει	στει	σθει	γνευ	χνευ

ου	πλου	γλου	κλου	φλου	θλου	σλου	χλου
	πνου	γνου	κνου	φνου	θνου	σπου	σγου
	πρου	γρου	κρου	φρου	θρου	σχου	χρου
	μνου	πτου	κτου	τρου	σθου	σχου	σφου

ΚΛΑΣΙΣ Γ'. ΠΙΝΑΚΙΣ Θ'. (τὸν Πινάκον 11.).

	ας	ες	αις	ης	εις	ος	ως	ους
π	πας	πες	παις	πης	πεις	πος	πως	πους
θ	θας	θες	θαις	θης	θεις	θος	θως	θους
ρ	ρας	ρες	ραις	ρης	ρεις	ρος	ρως	ρους
μ	μας	μες	μαις	μης	μεις	μος	μως	μους
ν	νας	νες	ναις	νης	νεις	νος	νως	νους
ξ	ξας	ξες	ξαις	ξης	ξεις	ξος	ξως	ξους
σ	σας	σες	σαις	σης	σεις	σος	σως	σους
τ	τας	τες	ταις	της	τεις	τος	τως	τους
δ	δας	δες	δαις	δης	δεις	δος	δως	δους
θ	θας	θες	θαις	θης	θεις	θος	θως	θους
γ	γας	γες	γαις	γης	γεις	γος	γως	γους
κ	κας	κες	καις	κης	κεις	κος	κως	κους
χ	χας	χες	χαις	χης	χεις	χος	χως	χους
ψ	ψας	ψες	ψαις	ψης	ψεις	ψος	ψως	ψους
ζ	ζας	ζες	ζαις	ζης	ζεις	ζος	ζως	ζους
λ	λας	λες	λαις	λης	λεις	λος	λως	λους
φ	φας	φες	φαις	φης	φεις	φος	φως	φους
π	πας	πες	παις	λτης	ξεις	ρος	πως	τους
	ρας	θες	θαις	της	φεις	γος	θως	κους
	σας	κες	ψαις	θης	φεις	δος	τως	

ΚΛΑΣΙΣ Γ'. ΠΙΝΑΚΙΣ Ι'. (τῶν Πράξεων 12.).

α	ε	η	ι	ο	υ	ω
βαλ	βελ	βηγ	βιλ	βολ	βυλ	βως
β βαμ	βεμ	βηγ	βιδ	βομ	βυλ	βωρ
β βαν	βεν	βην	βιν	βον	βυν	βωκ
β βαρ	βερ	βηρ	πιν	βορ	βυρ	βωρ
β παγ	πελ	πηλ	πιτ	πολ	πυγ	κως
π παμ	πεμ	πημ	πιμ	πομ	πυθ	θως
π παρ	περ	πηρ	ριν	πορ	πυρ	ρων
π παν	πεν	πην	ψιν	πον	πυν	πων
π πας	πες	πης	πιν	πος	πυξ	πως
φ φαλ	φελ	φηλ	φιλ	φολ	φυλ	λων
φ φαμ	φεγ		φιν		φυγ	γων
φ φαν	φεν	φην	φιν	φον	φυν	φων
φ φαρ	φερ	φηρ	θιν	φορ	φυρ	φωρ
φ φας	φες	φης	φιν	φος	φυσ	φως
μ μαλ	μελ	μεις	μιλ	μολ	μυλ	
μ μαν	μεν	μην	μιν	μογ	μυν	μων
ψ μας	μες	μηξ	μιν	μος	μυς	μως

ΚΛΑΣΙΣ Γ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΙΑ'. (τῶν Πράξεων 13.).

α	ε	η	ο	υ	ω
ψ φαλ	ψελ	βηρ	βορ	ψυγ	
ψ φαμ	θελ	θηρ	θος	ψυλ	
ψ φαν	φεν	φην	φον	ψυτ	ψων
ψ φαρ	περ	φην	φον	ψυς	ψως
ψ φας	φες	φης	πος	ψυρ	πως

σ	σαμ	σελ	σηρ	σομ	συλ	σων
σ	σαν	σεν	σην	σογ	συγ	ζων
σ	σας	σερ	σης	σος	συσ	σως
δ	δαρ	δελ	δην	δορ	δυρ	δων
δ	δας	δες	δης	δογ	δυξ	δως
τ	τας	τελ	τηρ	τον	τυρ	των
θ	θαμ	θερ	θης	θον	θυν	θων
γ	γαρ	γες	γης	γορ	γυψ	γων
κ	καλ	κες	κην	κας	κυρ	κων
ρ	ραμ	ρες	ρην	ρος	ρυγ	ρωξ
χ	χαλ	χερ	χην	χορ	φορ	χων
λ	λαμ	λεμ	λης	λον	λυγ	λως
ν	ναξ	νεμ	νης	νος	νυμ	νωρ

ΚΛΑΣΙΣ Γ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΙΒ'. (τῶν Πράξεων 14.).

	αίς	οίς	εὐς	εἰς	οὐς
θ	θαίς	θοίς	θεὐς	θεις	θους
	παίς	ποις	πεὐς	πεις	πους
	φαις	φοίς	φεὐς	φεις	φους
	μαις	μοίς	μεὐς	μεις	μους
	ψαις	ψοίς	ψεὐς	ψεις	ψους
	γαις	γοίς	γεὐς	γεις	γους
	καις	κοίς	κεὐς	κεις	κους
	χαις	χοίς	χεὐς	χεις	χους
	ξαις	ξοίς	ξεὐς	ξεις	ξους
	ζαις	ζοίς	ζεὐς	ζεις	ζους
	σαις	σοίς	σεὐς	σεις	σους

ταις	δαις	θαις	λαις	ναις	ραις
τοις	δοις	θοις	λοις	νοις	ροις
τευς	δευς	θευς	λευς	νευς	ρευς
τους	δους	θους	λους	νους	ρους
τεις	δεις	θεις	λεις	νεις	ρεις

ΚΛΑΣΙΣ Γ'. ΠΙΝΑΚΙΣ II'. (τῶν Πινάκων 13.).

βδ	ελ	βδελ	φρατ	θρατ	σκα	πλων
	ος	βδος	φρας	θρας	σκορ	στων
	αξ	βλαξ	φρος	θρεμ	σκωμ	γρων
βλ	εμ	βλεμ	φρυς	θρος	στεμ	δρων
	ον	βλον	φρον	θρομ	σθης	τλων
	ος	βλος	φραγ	θρυλ	στας	βρων
	υγ	βρυγ	κραθ	φθας	σχας	θρων
βρ	ον	βρον	πραγ	φθην	σγων	φρων
	ος	βρος	δραγ	πτην	σφυγ	πρων
	εγ	βρεγ	δραχ	κτυρ	στην	φθων

σπαρ	σπιν	σπορ	σπας	πτας	πτος	πταρ	πνος
σταλ	στελ	σταθ	στηρ	χλας	χλυσ	χλαξ	χνος
κτας	κτες	κτων	κρω	χθος	χθες	χθους	χθων
κραμ	κρος	κρων	κναν	σθος	σθον	σθην	σθεν
γραμ	γρος	γρυλ	γνον	τλας	τλον	τλην	τλης
σφαλ	σφατ	σφυγ	σφως	φλος	φλον	φλως	φνης
μνας	μνος	μνων	μναν	κλας	κλον	κλαγ	κνον
φρας	φρην	φρων	φρυγ	θλας	θλαν	θλας	θνης

ΚΛΑΣΙΣ Δ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΙΔ'. (τῶν Πινάκων 16.).

πν ου ς	πνους	πνουν	προυρ	βδους
πρ οι ξ	προιξ	φθεις	φθειρ	σβεις
κλ αι ς	κλαις	κλεις	θνεις	σθους
πν ει ς	πνεις	βλεις	θρεις	σθεις
στ οι ς	στοις	τλεις	σμαις	θρους
βδ οι ς	βδοις	θλεις	σθευς	σθοις
κτ ει ς	κτεις	χλεις	τρευς	τρους
τσ αι ς	σταις	πλεις	χθεις	χρους

μναις	πταις	πραις	δραις	γναις
μνοις	πτοις	προις	δροις	γνοις
μνους	πτους	πρους	δρους	γνους
σκαις	κταις	πλαις	βραις	κναις
σκοις	κτοις	πλοις	βροις	κνοις
σκους	κτους	πλους	βρους	χνους
φθαις	τραις	φραις	γραις	χναις
φθοις	τρεις	φροις	γροις	χνοις
φθους	τρους	φρους	γρους	χνους

ΚΛΑΣΙΣ Ε'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΙΕ'. (τῶν Πινάκων 17.).

στρα	στρε	στρα	στρω
σφρα	σφρυ	σφρον	στρυ
σπρω	σπρος	σπρον	στρευ
σκλη	σκλη	σχρο	στρομ
χρεμ	σπλαγ	στρος	στρου

χρημ	στραγ	στρογ	σκρα
σφατ	δραρ	βραγ	στουρ
αιχ	αλς	μινς	στραγ
αις	αιξ	ρινς	τραγξ
αυχ	σρυξ	ριγξ	στρους
ασθ	θριξ	νιγξ	σκνιψ
ισθ	φιγξ	σπλην	στριξ
γγα γκα	γγε γκε	γγι γκι	γγο γκο

ΚΛΑΣΙΣ Δ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΙΣΤ'. (τῶν Πινάκων 18.).

Μι νι ξι πι ρω σι ταυ φι χι ψι

σφα ζω	σφα κτον	σφα κτης	σπρω χνοι
σφατ τω	σφαγ μος	σφα κτης	σφρα γις
βρα χος	βραγ χνος	βρε φος	βρεγ μα
στρεμ μα	πλεγ μα	πραγ μα	γραμ μα
ψαλ λω	ψαλ μος	ψαλ της	βδελ λα
σπλαγ χνον	στρομ θος	στρου θος	α σπρον
χαλ κος	βαλ τος	βλα θη	βλα χος
αυχ μος	ισθ μος	ασθ μα	αιχ μη

ψω μι	τυ ρι	νε ρον	κρα σι	κρε ας
αρ τος	στο μα	μυ τι	μα τι	ερυ δι
υι ος	παι δι	τε κνον	μη τηρ	πα τηρ
τρε λος	μι κρον	σε μνον	σε μνη	σο φος

εις	έν	ώς	άχ	άν	θες	σύ	σείς
παίς	πάς	πύρ	γῆ	γυψ	γρυψ	τραίς	νοῦς
βλάξ	θραξ	πριν	χῆν	φως	κλείς	βοῦς	
πλάξ	δραξ	πλήν	μήν	πῶς	μῶς	πλοῦς	σφίγξ

ΚΛΑΣΙΣ Δ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΙΖ' καὶ ΙΗ': (τῶν Πινάκων 19, 20.).

Συλλαβαί. ψω-μι τυ-ρι νε-ρον μαν-να παι-δι
 Από τὰς συλλαβὰς ψωμί τυρί νερόν μάννα παιδί
 γίνονται λέξεις.

πα-τήρ μή-τηρ ἔν-δυ-μα Ἀ-ρι-στεί-δης

Ἀ ρι στεί δης

ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή
ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή
ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή
ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή
ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή
ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή
ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή
ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή	ἀρετή

ψιλή	άς	έν	είς	έν	
δασεία	ώς	ός	είς	αί	οί
ψιλή καὶ βαρεία	άν	ῆ	όν	ών	άχ
ψιλή καὶ περισπωμένη	εὔ	ώ	ῆν	ᾶ	οῦς
δασεία καὶ βαρεία	ός	ῆν	εἷς	οῦς	ᾶς
— ὑπογεγραμμένη	ῆ	ᾶ			

βαρεία	πλήν	πρίν	πρός	σύ	
όξεια	βλάξ	πλάξ	θριξ	κλώψ	ναί
περισπωμένη	πού	πῶς	πάς	μάς	νοῦς
ὁ Κριτής	ῆ στύξ		τό φῶς		ὁ θῶς
ῆ Κλείς	ῆ γῆ		σείς		
ὁ Γυψ	ὁ γρυψ		αί τρεῖς		
ῆ Αἰξ	τί λῆς		τί θῆς		
ὁ Ζεύς	ῆ χεῖρ		ὁ πούς		τό μῆ
ὁ παῖς	ῆ δραξ		ῆ γραῦς		τό νῆ
ὁ Θραξ	ῆ γλαῦξ		ὁ βοῦς		τό ξῆ
ὁ σῶς	ῆ φλόξ		ὁ στρουός		τό πῆ

τὸ πῦρ	ἡ ναὺς	ἡ νύξ	τὸ ῥῶ
ἡ μνά	ὁ γνοῦς	ἡ σάρξ	τὸ ταῦ
ἡ σφίγξ	ἡ λυγξ	ἡ φλέψ	τὸ φῖ

ΚΛΑΣΙΣ Ε'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΙΘ'. (τῶν Πινάκων 21.).

ψῶμι	σίτος	τυρὶ	γάλα	νερόν	κρασί	ποτόν.
ψάρι	ψητόν	κρέας	ἄλλας	φαγί	τρώγω	πίνω.
αἷμα	σῶμα	ζῶον	πνοή	ἀήρ	ὕγρὸς	ψυχρὸς.
μάτι	μύτη	στόμα	φρύδι	τρίγες	κτένι	πυκνόν.
κορμί	μέλη	κῶλα	χεῖρες	πόδες	λαιμός	αὐχὴν.
στῆθος	πλάτη	ράχη	ὦμοι	πλευραὶ	ὄσφυς	μηροί.
πατήρ	μήτηρ	υἱός	κόρη	ἀνὴρ	γυνή	τέκνα.
πάππος	μάμμη	θεῖος	θεῖα	γένος		
αὐλή	οἶκος	στέγη	τοίχος	πέτρα	θύρα	κλείς.
θυρίς	σανίς	ξύλον	φυτόν	δάσος	κῆπος	ἴον
ῥόδον	κρίνος	μήλον	σῦκον	συκῆ	κλήμα	

ὁ καλὸς πατήρ	ἡ καλὴ μήτηρ	τὸ καλὸν τέκνον.
ὁ σοφὸς ἀνὴρ	ἡ σοφὴ γυνή	τὸ σοφὸν παιδί.
ὁ μικρὸς ἡ μικρὰ	τὸ μικρόν	ὁ ἄγνος ἡ ἀγνή
ὁ ἄγνος ἡ ἀγνή	τὸ ἄγνόν.	ὁ ὠχρὸς ἡ ὠχρὰ
ὁ ὠχρὸς ἡ ὠχρὰ	τὸ ὠχρόν.	ὁ λευκὸς ἡ λευκὴ
ὁ λευκὸς ἡ λευκὴ	τὸ λευκόν	ὁ μαῦρος ἡ μαύρη
ὁ μαῦρος ἡ μαύρη	τὸ μαῦρον.	ὁ τόπος οἱ τόποι
ὁ τόπος οἱ τόποι	ἡ γῶρα αἱ γῶραι	ἡ πόλις αἱ πόλεις.
ὁ οἶκος οἱ οἶκοι	ὁ τοίχος αἱ τοῖχοι	ἡ στέγη αἱ στέγαι.
τὸ ξύλον τὰ ξύλα	ἡ θύρα αἱ θύραι	ἡ κλείς αἱ κλειδες.
ἡ αὐλή αἱ αὐλαί	ἡ ὁδὸς αἱ ὁδοί	ὁ δρόμος οἱ δρόμοι.
ὁ κῆπος οἱ κῆποι	τὸ ῥόδον τὰ ῥόδα	τὸ σῦκον τὰ σύκα.
ὁ κρίνος οἱ κρίνοι	τὸ ἴον τὰ ἴα	τὸ μήλον τὰ μήλα.

ΚΛΑΣΙΣ Ε'. ΠΙΝΑΚΙΣ Κ'. (τῶν Πινάκων 22.).

ἐγὼ φεύγω	σύ φεύγεις	ὁ Πέτρος φεύγει
== τρώγω	== τρώγεις	ἐκεῖνος τρώγει
== πίνω	== πίνεις	== πίνει
== παίζω	== παίζεις	== παίζει
== λέγω	== λέγεις	== λέγει
== πιπτώ	== πιπτεις	== πιπτει
== νίπτω	== νίπτεις	== νίπτει
== δέρνω	== δέρνεις	== δέρνει
== ψάλλω	== ψάλλεις	== ψάλλει
== βάλλω	== βάλλεις	== βάλλει

βάρω	βαρεὺς	βάμμα	βαφή.
γράφω	γραφεὺς	γράμμα	γραφή.
ῥάπτω	ῥάπτης	ῥάμμα	ῥαφή.
πλέκω	πλέκτης	πλέγμα	πλοκή.
βρέχω	βρέκτης	βρέγμα	βροχή.
πλήττω	πλήκτης	πλήγμα	πληγή.
σφάζω	σφάκτης		σφαγή.
φράττω	φράκτες	φραγμός	φράξις.
πράττω	πράκτωρ	πράγμα	πράξις.
σπρώχνω	σπρόνω	ἄγγω	θάπτω.
στραυθός	στρώμα	στρόμβος	

Τρέχω	τρέχεις	τρέχει.	Αἱ πόλεις	ἡ Σπάρτη.
Τυπτώ	τυπτεις	τυπτει.	Αἱ Πάτραι	τὸ Ἄργος.
Παίνω	παινεις	παινά.	Αἱ νῆσοι	ἡ Ἰδρα.
Διψῶ	διψεις	διψά.	Ἡ Τήνος	αἱ Σπέτσαι.
Βλέπω	βλέπεις	βλέπει.	Ἡ Σύρος	ἡ Ἀνδρος.
Λαλῶ	λαλεῖς	λαλεῖ.	Τὰ ὄρη	ὁ Πάρνικος.
Θρηνῶ	θρηναῖς	θρηναῖ.	Ὁ Αἴμος	ὁ Χελμός.
Κλαίω	κλαίεις	κλαίει.	Τὰ δάση	οἱ λόγγοι.
Γελάω	γελάεις	γελάει.	Ἡ γλῶτ	τὰ δύνδρα.

Πόλις	χώρα	ὄρος.		Τὰ φυτὰ	οἱ θάμνοι.
Νῆσος	δάσος	χέρσος.			

ΚΛΑΣΙΣ Ε'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΚΑ'. (τῶν Πινάκων 23).

Λαός, Ναός, Ἰησοῦς Χριστός, Υἱός καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ.
 Μαρία Ἀγνή, Μήτηρ Θεοῦ, αἰ παρθένος.
 Θεός ὁ Πατήρ, Θεός ὁ Υἱός, Θεός τὸ ἅγιον Πνεῦμα.
 Τριάς Ἁγία, εἰς Θεός πλάστης.

Ὁ Ἀδάμ, ἡ Εὐα, ἡ γῆ, τὰ ἄστρα, ὁ κόσμος, τὸ Πᾶν.
 Σὰρξ σκώληξ ἔλμινς ἄλλας ὑσπληγὲς Ἀραψ.
 Λύγξ μύρμηξ Τύρινς ὁ κλώψ Μήνυξ Κύκλωψ.
 Στρώφιγξ φόρμιγξ σάλπιγξ ὁ θῶς λάρυγξ ἄχθος.
 Διπλοῦς ἐλπὶς σαπρὸς καρπὸς ἰσχνὸς ἀχνός.
 Ὀφρὺς Ὀφρεὺς ἄφρὸς μορφή ἀρχή ὠχρός.
 Βλάβη βάλτος βλωμός βολβός ὁ βλάξ νοθρός.
 Ἔθνος ἄνθος ἀγρός ἀργός ὀρθός ὀρθρος.
 Δρόμος δαρμός κλαυθμός πταῖσμα πταίτης ἄρθρον.
 Βροχή βροντή βρυγμός λυγμός χέρσος πλῆθρον.
 Σπλάγγνον ἄρτος ρυθμός γαμβρός ἄνδρες Ἀγγλος.
 Σάκκος τρίχες παιδί μογγόν βιδίος ὀγγιῶδης.
 Ἑλλάς Ἑλλήν Ἑλληνίς ψάλλω ψάλτης ψαλμός.
 Βορρᾶς σφοδρός βδεῖλλα μικρά καδδός μικρός.
 Ἴππος ἰσχνός ἰσθμός στενός βίος οἰκτρός.
 Δρόμοι εὐθείς πλατεῖς εὐφρων αὔρα εὐρος.
 Γάγγης ἐγγός κλαγγή σπόγγος σφιγγώ φθόγγος.
 Ὄγγος ἀγγών ἀγγός ἀγγάς κερκίς σπλεγγίς.

ΚΛΑΣΙΣ Ε'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΚΒ'. (τῶν Πινάκων 24).

Τὸ ὄρος τὸ βουνόν ὁ ὄρεινός οἱ ὄρεινοί οἱ βουνιώδεις.
 Τὸ χῶμα ὁ πηλός ὁ πῆλινος τὰ πῆλινα ἀγγεῖα.
 Τὸ ξύλον ὁ ξύλινος τὰ ξύλινα ἡ ξυλική.
 Ἡ πέτρα ὁ πετρώδης οἱ πετρώδεις τόποι.
 Ὁ ἀληθής ἡ ἀλήθεια ὁ εὖνους ἡ εὖνοια ὁ εὐνοϊκός.

Αὐγή	αὐλή	αὐλός	εὐήχος	αὐλόν	πνεῦμα.
Σκεῦος	χοῖκόν	βουλή	θεῖα	λόγος	θεῖκος.
Ὀρή	θεική	τόπος	αὐδρος	Μωϋσῆς	θεῖος.
Ῥόδον	εὐσμον	ῥοδιά	ῥόδιον	αἰών	αἰδῖος.
Εὐγε	εὐς	εὐσεβής	εὐφυής	υἱός	υἱικός.
Ναύτης	εὐθυμος	εὐψυχος	εὐσωμος	εὐκλεής	εὐπειθής.
Εὐγενής	εὐελπίς	εὐμορφος	εὐδαιμων	ἀπλοϊκός.	
Φθείρω	φθορά	φθορεὺς	φθαρτά	κτήματα.	
Σπείρω	σπορά	σπορεὺς	σπαρτά	γεννήματα.	
Ὁ βασιλεὺς	βασιλεύω	ὁ κόλαξ	κολακεύω	κολακεία.	
Ὁ πλοῦτος	τὰ πλούτη	πλουτῶ	τὸ μέτρον	μετρῶ.	
Νηστεύω	νηστεία	νηστευτής	νηστεύσιμα	φαγητά.	
Βαίνω	ἀναβαίνω	ἐμβαίνω	ἐκβαίνω	προβαίνω.	
Ἀντιβαίνω	καταβαίνω	διαβαίνω	ἀποβαίνω.		
Βάλλω	ἀναβάλλω	διαβάλλω	ἀποβάλλω	ἐκβάλλω.	
Φέρω	ἀναφέρω	διαφέρω	ἀποφέρω	ἐκφέρω.	

ΚΛΑΣΙΣ Ε'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΚΓ'. (τῶν Πινάκων 25).

ΖΗΛ

Τριχιστά. ὄνος Ἴππος Βῶδι ζεύγος ζευγᾶς
 Πρόβατον Αἴγες μάνδρα ποιμήνη ποιμήν.
 Σκύλος Λύκος Ἀρκτος Λέων Τίγρις.
 Λαγός Ποντικός Κῆστιον τρίχες τριχιστά.
 Μαστοὶ μαστοφόρα (τετράποδα).
 Πτενά. Κόττα Χῆνα Λετός Χελιδὼν Ἰέραξ Κόραξ.
 Περιστερά αὐγὸν πτερά πτέρυγες (πούλια).
 Ἑρπετά. Σαύρα Δράκων Ὀφίδι Βάτραχος Χελιδὼν.
 Φαλιδες ἑρπῆς.
 Ἰχθῆς. Σμαρίς σάρδα σκόμβρος τρίγλη σαργός.
 Σάλπη συναγρίς πτερυγία λέπια (ὀψάρι).
 Ὀφθαλμοὶ ὀφθαλμοὶ θάλασσα λιμνη ποταμός.
 Ἑντομα. Ἀστακός καβούρας ὀστρεῖδι ἀράχνη κορίαις.

Ακριδες κήμπε χρυσαλλίς ψυχὴ μυία.
Μέλισσαι σκώληκες.
Χλόη λάχανα βότανα ὄσπρια σίτος.
Κριθὴ (Χόρτα) Θυμαρί βασιλικός (Θάμνοι).
Συνὴ μιλία καπτανία καρυά (δένδρα).
Ῥίζαι κορροὶ πρέμνοι κλώνοι βλαστοί.
Φύλλα ἄνθη καρπὸς σπόρος κήπος.
Τρωκτὰ ὀπώραι δάσος δαυλὸς σανίδες.
Ξυλικὴ πλοῖον οἰκία

ΚΛΑΣΙΣ Ε΄ ΠΙΝΑΚΙΣ ΕΔ'. (ὡς Πινάκιον 26).

ΟΡΙΚΤΑ.

Λίθοι.	Μάρμαρον	Πυρίτις	Ἀδάμας	Κίσπηρις.
	Νέτρον	Ἄλας	Ἀμίαντος	Ἀσβέστη.
Μέταλλα.	Χαλκός	Μολυβδός	Σίδηρος	Ἰδράργυρος.
	Κασσίτερος	Ἄργυρος	Χρυσός.	
Γεῖα.	Ἀργίλος	Πηλός	Κιμωλία.	
	Πέτρα	Λάσπη	Τοῖχος.	
	Τέντων	Οἶκος	Κτίρια	σκυλή.

Οἶκος κτιστός, Πέτρα σκληρά, Πινάκιον πῆλινον.
Φιάλη χρυσή, Ἀγγεῖον χαλκοῖν, Ἀξίνη σιδερά.
Ἐνώτιον χρυσοῦν, ἄργυροῦν, Κροντήρι μολυβδαῖν.
Πτυάρι σιδεραῖν, Λεβὶς ἄργυρά, σκευὸς ἄργυροῦν.
Λεβὶς χαλκοῦς, Χύτρα πῆλινη, Ἄλας μαγειρικόν.
Παλάτιον μαρμαρίνιν, Τοῖχοι στιρεοί.
Ἄνθη ὡραία, Καρπὸς εὐμορρος, Φύλλα πράσινα.
Βλαστοὶ εὐτραφεῖς, Κλώνοι λεπτοί, Πρέμνοι χονδροί.
Δένδρον ὠφέλιον, λάχανα ἄγρια, δένδρα ἀειθαλή.
Ἄσχος μεγάλος, Ακριδὲς πολλαί, Ψυχὴ χρυσοχρῶς.
Σαρδέλλαι ἀέμυραι, Ὀψάρια παστὰ, Χελωνή θαλασσία.
Ὀρίδι μεγάλον, Κόττα μαύρη, Σκύλος ἄγριος.

Ὁ Παντοκράτωρ Θεός, Τὰ ἑξαπτέρυγα Σεραφίμ.
Τὰ πολυόμματα Χερουβίμ, Οἱ οὐράνιοι Ἀγγελοι.
Τὰ ἀγγελικὰ τέγματα, Ἡ παλαιὰ Γραφή.
Ὁ Πρωτόπλαστος Ἀδάμ, Ἡ προμήτωρ Εὐα.
Ὁ ἀδελφοκτόνος Κάιν, Οἱ δώδεκα Πατριάρχαι.
Ὁ Πατριάρχης Ἀβραάμ, Οἱ θεόπνευστοι Προφῆται.
Ὁ πάγκαλος Ἰωσήφ, Ὁ πολυάθλος Ἰωβ.
Ὁ θεόπτης Μωϋσῆς, Αἱ δέκα ἐντολαί.
Ὁ Προφητὰνᾶξ Δαβὶδ, Ὁ σοφὸς Σολομών.
Ἡ ἐνσαρκὸς οἰκονομία, Ἡ ἀδιαίρετος Τριάς.
Ὁ ἀναρχὸς Πατήρ, Ὁ Μονογενὴς Υἱός.
Τὸ ἅγιον Πνεῦμα, Ὁ εἰς καὶ μόνος Θεός.
Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, Ἡ καινὴ Διαθήκη.
Ὁ ἀρχαγγελὸς Γαβριήλ, Ἡ παναγία Παρθένος.
Τὰ σωτήρια πάθη, Ἡ θεόσωμος ταφή.
Ἡ ζωηφόρος Ἀνάστασις, Ἡ ἐνδοξὸς Ἀνάληψις.
Ὁ Προδρομὸς Ἰωάννης, Οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι.
Ὁ οὐρανοδόμων Παῦλος, Οἱ τέσσαρες Εὐαγγελισταί.
Οἱ ἄλλοφύροι Μάρτυρες, Οἱ σοφοὶ Ἱεράρχαι.
Ἡ Ὁρθόδοξος πίστις, Ἡ ἁγία Ἐκκλησία.
Τὰ χριστιανικὰ δόγματα, Ἡ θεία Μυσταγωγία.
Τὸ σωτήριον βάπτισμα, Ἡ ἱερὰ Μετάληψις.
Ὁ ζωοποιὸς Σταυρός, Ἡ ἱερὰ Τράπεζα.
Ὁ ἱερὸς ἁμβών, Τὸ ἅγιον Ἀντίδοτον.
Ἡ Τιβερίας θάλασσα, Ἡ νεκρὰ θάλασσα.
Ἡ πετραια Ἀραβία, Ἡ ἐρυθρὰ θάλασσα.
Τὸ Σιναιὸν ὄρος, Ἡ Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν.
Ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος, Ἡ πόλις τοῦ Δαβὶδ.
Ἡ προδοσία τοῦ Ἰουδα, Ἡ ἀρνήσις τοῦ Πέτρου.
Ἡ ταπεινωσις τοῦ Τελώνου, Ἡ ὑπερηφάνεια τοῦ Φα-
ρισαίου. Ἡ ἐπιστροφή τοῦ Ἀσώτου. Ὁ εὐγνώμων δοῦ-
λος. Ὁ μεγαλοφυανότατος Ἡσαίας. Ὁ θρηνητικώτα-

τος ἱερεμίας. Ὁ θεολόγος Ἰωάννης. Ὁ Ἀδελφότης
Ἰακώβος. Ὁ τροπαιοφόρος Γεώργιος. Ὁ μυροβλύτης
Δημήτριος. Ὁ μεγαλομάρτυς Θεόδωρος. Ὁ πολυτλας
Ἀθανάσιος. Ὁ οὐρανοφάντωρ Βασίλειος. Ὁ θεῖος
Χρυσόστομος. Ὁ Θεολόγος Γρηγόριος. Ὁ θεόσοφος
Κύριλλος.

ΚΛΑΣΙΣ Ε'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΚΕ'. (τῶν Πινάκων 27).

Ἐγὼ γράφω, σὺ παίζεις, αὐτὸς λαλεῖ. Ἐγὼ τρώγω, σὺ
τρέχεις, αὐτὸς ψάλλει. Ἐγὼ διδάσκω, σὺ ἀκούεις, ἐκεῖνος
παίζει. Ἡ κόρη πλέκει, τὸ βρέφος κλαίει.

Ἡ γῆ ἔχει βουνά. Τὰ βουνά ἔχουν δένδρα. Οἱ ἀγροὶ ἔ-
χουν χλόην. Οἱ κῆποι ἔχουν ἄνθη. Αἱ πόλεις ἔχουν οἰκίας.
Αἱ Ἀθῆναι εἶναι πόλις. Ἡ Σύρα εἶναι νῆσος. Εἰς τὴν Σύραν
εἶναι ἡ Ἑρμούπολις. Εἰς τὴν Ἑρμούπολιν οἰκοῦσιν ἔμποροι.

Βουνά ὑψηλά, δένδρον μέγαλον, χλόη πρασίνη, ἄνθος εὐο-
σμον, οἰκία λαμπρά, πόλις ἀρχαία, νῆσος ἑστρά, πόλις νέα
καὶ ἐμπορικὴ, ἔμποροι πλούσιοι καὶ ναυπηγοί.

Ὁ ῥάπτης ῥάπτει, ὁ βαρεὺς βάπτει, ὁ κτίστης κτίζει,
ὁ ψωμάς ζυμώνει, ὁ μύλος ἀλέθει, τὸ πτηνὸν πετᾷ, ὁ ἵππος
τρέχει, τὸ ψάρι κολυμβᾷ, τὸ φεῖδι σῦρεται, ὁ φύλλος πεθᾷ,
ἡ πέτρα πίπτει, τὸ φῶς φωτίζει, ἡ φλόγα λάμπει, ὁ λύχνος
φέγγει, ἡ φωτιά καίει, τὸ νερὸν τὴν σῶνει, τὰ ξύλα καιον-
ται, τὸ νερὸν ῥεῖ, τὰ ῥοακία ῥέουν, οἱ ποταμοὶ πλημμυ-
ροῦν, ἡ βροχὴ καταπίπτει, οἱ ἀγροὶ χλοαῖουν.

ΚΛΑΣΙΣ Ε'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΚΣΤ'. (τῶν Πινάκων 28).

Τὸ βῆδι κερατίζει, ὁ ἵππος κλοτίζει, ὁ κύνων τσιμπᾷ, ὁ
σκύλος δαγκάνει, ἡ γάτα τσουγκρακνίζει, τὸ πρόβατον βό-
σκει, ὁ βοσκὸς βοσκίζει τὰ πρόβατα, ὁ ὄψαρος ὀψαρεύει τὰ
ὀψάρια, τὰ ὀψάρια κολυμβοῦν εἰς τὴν θάλασσαν, ὁ ξυλοερ-
γὸς πελεκᾷ, ὁ κτίστης κτίζει οἰκίας, ὁ ψωμάς ζυμώνει ψω-
μιά ἀπὸ ἀλευρά, ὁ κηπουρὸς φυτεύει λαχανα εἰς τοὺς κῆ-

πους, ὁ ζευγὰς ὀργώνει τὴν γῆν μετὰ τὰ βῆδια, ὁ θάπτης θά-
πτει τοὺς νεκροὺς εἰς τὸν τάφον, ὁ ξυλοκόπος κόπτει ξύλα
μετὰ τὸν πέλεκυν, ὁ πριονᾶς σγίζει τὰς σανίδας μετὰ τὸ πριόνι,
ὁ ὑφαντὴς ὑφαίνει ὑφάσματα, ὁ ῥάπτης ῥάπτει τὰ φορέμα-
τα μετὰ τὴν βελόνην.

Ἡ βελόνη τρυπᾷ, ἡ σφήκα κεντροῖ, τὸ μαχαῖρι κόπτει,
τὰ ἀγκάθια ἀγκυλώνουν, ἡ σουβλά σουβλίζει, τὰ τρυπάνια
τρυποῦν, τὸ σήμανδρον ἔχει, ὁ κώδων κωδωνίζει, τὸ ῥόδον
εὐωδιάζει, τὰ ψοφίμια βρωμοῦν, τὸ ξύδι εἶναι ξυνόν, τὸ μέλι
εἶναι γλυκὺ, ἡ χολὴ εἶναι πικρά, τὸ ἄλας εἶναι ἀλμυρόν, ἡ
χιὼν εἶναι λευκὴ, τὸ πάτωμα εἶναι στερεόν, τὸ ξύλον εἶναι
στερρόν, ἡ πέτρα εἶναι σκληρὰ, τὸ βαμβάκιον εἶναι μαλα-
κόν, τὸ βούτυρον εἶναι ἀπαλόν, ὁ ἥλιος ἀκτινοβολεῖ, ὁ ἥλιος
φωτίζει καὶ θερμαίνει, τὸ φῶς τοῦ λύχνου φέγγει τὴν νύκτα,
ἡ φωτιά θερμαίνει καὶ ἀναεράζει τὸ νερόν.

ΚΛΑΣΙΣ Ε'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΚΖ'. (τῶν Πινάκων 29).

Ὁ ἄνθρωπος περιπατεῖ, τὸ δένδρον εἶναι ἀκίνητον, ὁ
ἄνθρωπος ἔχει πόδας, τὸ δένδρον ἔχει κλάδους, ὁ ἄνθρω-
πος ἔχει χεῖρας, τὸ δένδρον ἔχει κλώνους, ὁ ἄνθρωπος ἔχει
κορμί, τὸ δένδρον ἔχει στέλεχος, ὁ ἄνθρωπος ἔχει τρίχας, τὸ
δένδρον ἔχει φύλλα, ὁ ἄνθρωπος ἔχει κεφαλὴν, τὸ δένδρον
ἔχει κορυφήν, καὶ τὰ βουνά ἔχουν κορυφάς, καὶ τὰ βουνά
εἶναι ἀκίνητα, ὁ σκύλος περιπατεῖ, ἡ περιστέρᾳ πετᾷ, ὁ
σκύλος ἔχει τέσσαρας πόδας, ἡ περιστέρᾳ ἔχει δύο πόδας
καὶ δύο πτέρυγας, ὁ σκύλος ἔχει τρίχας, ἡ περιστέρᾳ ἔχει
πτερὰ, ὁ σκύλος ἔχει ῥυγχος, ἡ περιστέρᾳ ἔχει ῥάμφος, τὰ
τετράποδα ζῷα ἔχουν τρίχας καὶ μαστοὺς. Τὰ πτηνὰ ἔχουν
πτερὰ καὶ πτέρυγας, τὰ τετράποδα γεννοῦν τὰ παιδιά των
ζωντανά. Τὰ πτηνὰ γεννοῦν αἰγὰ, καὶ τὰ ἔρπετά γεν-
νοῦν αἰγὰ, καὶ τὰ ὀψάρια, ὁ ἄνθρωπος γεννᾶται, μεγαλόνει
καὶ ἡρεσκει, καὶ τὰ ζῷα γεννῶνται καὶ τρέφονται καὶ

μεγαλόνουν, καὶ τὰ φυτὰ γεννῶνται καὶ τρέφονται καὶ μεγαλόνουν, ὁ ἄνθρωπος ἀρρώσκει, καὶ τὰ ζῶα ἀρρωστούν, καὶ τὰ φυτὰ μαραίνονται, ὁ ἄνθρωπος ἀποθνήσκει, τὰ ζῶα ψοφοῦν, τὰ δένδρα ξηραίνονται.

Ἡ Ἱερουσαλήμ εἶναι πόλις. Εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἐσταυρώθη ὁ Χριστός. Ἡ Βηθλεὲμ εἶναι πόλις τῆς Ἰουδαίας. Εἰς τὴν Βηθλεὲμ ἐγεννήθη ὁ Χριστός. Ὁ Ἰορδάνης εἶναι ποταμός. Εἰς τὸν Ἰορδάνην ἐβαπτίσθη ὁ Χριστός. Τὸ Θαβώριον εἶναι ὄρος. Εἰς τὸ Θαβώριον ὄρος μετεμορφώθη ὁ Χριστός. Ὁ Ἐλαιὼν εἶναι ὄρος. Ἀπὸ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν ἀνελήφθη ὁ Χριστός. Ὁ Χριστός εἶχε δώδεκα Μαθητάς. Τὰ ὀνόματα τῶν δώδεκα Ἀποστόλων εἶναι Πέτρος, Ἀνδρέας, Ἰάκωβος, Ἰωάννης, Φίλιππος, Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς, Ματθαῖος, Ἰάκωβος, Θαδδαῖος, Σίμων καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης. Εἰς τὴν Γεθσημανὴ εἶναι ὁ τάφος τῆς Θεοτόκου. Εἰς τὴν Βηθανίαν εἶναι ὁ τάφος τοῦ Λαζάρου. Εἰς τὴν ἁγίαν Σιών εἶναι οἱ τάφοι τῶν βασιλέων Δαβὶδ καὶ Σολομώντος. Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ἱερουσαλήμ κεῖται τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. Πρὸς μεσημβρίαν κεῖται ἡ ἁγία Βηθλεὲμ. Ὁ Ἰορδάνης χύνεται εἰς τὴν νεκρὰν θάλασσαν.

Ὁ Θεὸς ἐκτίσεν τὸν Κόσμον. Ὁ Ἀδὰμ ἐπλήσθη κατ' εἰκόνα Θεοῦ. Ὁ Ἀδὰμ ἡμάρτησε παρακούσας τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. Ὁ Κάιν ἐφόνευσεν τὸν ἀδελφὸν Ἀβὲλ. Ὁ Εὐὐχ ἦτο δίκαιος ἄνθρωπος. Ὁ Νῶε εἶχε τρεῖς υἱούς. Ὁ Θεὸς ῥύσας τὸν Νῶε ἀπὸ τὸν κατακλυσμόν. Ὁ Θεὸς ἐκάλεσε τὸν Ἀβραάμ. Ὁ Ἀβὲλ ἦτον ἀνεμὸς τοῦ Ἀβραάμ. Ὁ Θεὸς κατέστρεψε τὰ Σόδομα καὶ Γόμορρα. Ὁ Θεὸς εἶπεν εἰς Ἀβραάμ νὰ θυσιάσῃ τὸν μονογενῆ τοῦ υἱόν Ἰσαάκ. Ὁ Ἰακώβ ἦτον υἱὸς τοῦ Ἰσαάκ. Ὁ Ἰακώβ εἶχε δώδεκα υἱούς. Ὁ Ἰωσήφ ἐπώληθη ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του. Ὁ Θεὸς ἐύλογησε τὸν Ἰωσήφ διὰ τὴν πρόνοιαν καὶ ἀρετὴν του. Ὁ Θεὸς ἐπέστειλε τὸν Μωϋσῆν διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ

τὴν τυραννίαν τῶν Αἰγυπτίων. Ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὸν Προφήτην Μωϋσῆν τὰς δέκα ἐντολὰς ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος Σινά. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἦτο διδάσκαλος τοῦ Μωϋσέως. Ὁ Σαμουὴλ κατέστησε πρῶτον βασιλεὺς τὸν Σαούλ. Ὁ Δαβὶδ ἦτο βασιλεὺς καὶ Προφήτης. Ὁ Σολομών ἐκτίσεν τὸν Ναὸν τῆς Ἱερουσαλήμ. Ὁ Ἠλίας εἶναι περίφημος διὰ τὸν μέγαν ζήλόν του. Ἡ Ἱερουσαλήμ ἠφανίσθη ἀπὸ τὸν Ναβουχοδονόσορα. Εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας τοῦ Ἡρώδου ἐγεννήθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔρχισε νὰ διδάσκῃ εἰς ἡλικίαν τριῶν ἁντὰ χρόνων. Ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὅλη ἁγία. Εἰς τὰ θαύματα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εὐρισκόμεν ἀπειρον δύναμιν καὶ μεγάλαν ἀγαθότητα. Οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων ἀπέβαλαν τὸν Χριστόν, καὶ τὸν ἐθανάτωσαν με σταυρικὸν θάνατον. Ὁ Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀρμαθαίας τὸν κατέβαλεν ἀπὸ τὸν Σταυρόν καὶ τὸν ἐθαψεν εἰς νέον μνημεῖον. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀνέστη τὴν τρίτην ἡμέραν, καὶ ἐφάνη εἰς τοὺς Μαθητάς του. Ὁ Χριστὸς ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐπέστειλε τὸ ἅγιον Πνεῦμα εἰς τοὺς Μαθητάς του κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς. Οἱ Ἀπόστολοι ἐκήρυξαν τὸ Εὐαγγέλιον πρῶτον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐπειτα εἰς ὅλον τὸν Κόσμον.

ΚΛΑΣΙΣ Ε'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΚΗ'. (τῶν Πινάκων 30.)

Τὸ κλῆμα κάμνει σταφυλὰς, ἀπὸ σταφυλὰς κάμνουν κρασί, ἡ συκὴ κάμνει σύκα, ἀπὸ τῆς συκῆς κάμνουν βανίλι, ἡ μηλιά κάμνει μήλα, ἀπὸ μήλα κάμνουν γλυκί, ἡ ἐλαία καὶ ἡ συκὴ εἶναι φυτὰ, τὰ φυτὰ ἔχουν βέλας, ἀπὸ βέλας φυτῶν, ἀπὸ φύλλα καὶ ἄνθη κάμνουν ἱατρικά, τὸ δένδρον ἔχει κορμόν, ὁ κορμός ἔχει πρίμους, οἱ πρίμοι ἔχουν κλίβους, οἱ κλίβοι ἔχουν φύλλα, τὸ φύλλον ἔχει μίσχον, οἱ κλίβοι ἔχουν ἄνθη, τὰ ἄνθη κάμνουν καρπούς καὶ σπό-

ρους, ἀπὸ τοὺς κορμούς των δένδρων κόπτουν σανίδας καὶ ξύλα, ἀπὸ πέτρας καὶ λάσπην κτίζουν οἰκίας, ἀπὸ ξύλα κάμνουν τὴν σκέπην των, τὸ πάτωμα, τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα· καὶ τὰ δένδρα εἶναι φυτὰ, τὸ νερὸν δροσίζει καὶ τρέφει τὰ φυτὰ· τὸ βῶδι ἔχει κέρατα στραβὰ καὶ πόδας τέσσαρας, τὸ πόδι τοῦ βωδίου ἔχει δύο δακτύλους μέγα εἰς δύο ὀνυχας· ἡ γάτα ἔχει τέσσαρας πόδας καὶ ὀνυχας γαμφοῦς, τὸ πόδι τοῦ ἵππου ἔχει ἓνα μόνον ὀνυχα, ἡ κόττα ἔχει δύο πόδας καὶ δύο πτέρυγας, τὸ πόδι τῆς κόττας καὶ τῶν πτηνῶν ἔχουσι δακτύλους καὶ ὀνύχια, ὁ ἄνθρωπος ἔχει δύο πόδας καὶ δύο χεῖρας, κάθε μία χεὶρ ἔχει πέντε δακτύλους.

ΚΛΑΣΙΣ Ε'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΚΘ'. (τῶν Πινάκων 31.).

Ἡ συκὴ φέρει καρπὸν σῦκα, καὶ ἡ μηλιά μῆλα, ἡ ῥοδιά φέρει ῥόδια, ἡ καρυὰ φέρει κάρυα, καὶ ἡ λεμονιά λεμόνια, τὰ σῦκα, τὰ μῆλα, τὰ λεμόνια, τὰ ῥόδια, τὰ κάρυα, λέγονται δένδρα κάρπιμα ἢ ὀπωροφόρα, διότι κάμνουν καρπούς, τοὺς ὁποίους τρώγομεν, ἡ μηλιά εἶναι καρποφόρον δένδρον, διότι καρποφορεῖ τὰ μῆλα, ἡ εἰλαία εἶναι ὁμοίως καρποφόρον δένδρον, διότι καρποφορεῖ εἰλαίας, ἀπὸ εἰλαίας κάμνουν τὸ ελαιόλαδον, τὸ ελαιόλαδον μᾶς χρησιμεύει ὡς ἄρτυμα εἰς τὰ φαγητὰ, τὸ καίομεν καὶ εἰς τοὺς λύχνους, διὰ νὰ ἔχωμεν φῶς τὴν νύκτα.

Ὅλα τὰ κάρπιμα δένδρα κάμνουν καρπούς ἢ ὀπωρικά· εἶναι καὶ ἄλλα δένδρα ἀκαρπα, ἢ κάμνουν καρπούς ἀγρήστους εἰς ἡμᾶς, αὐτὰ εἶναι χρήσιμα εἰς ξυλκὴν, τὰ χόρτα καὶ οἱ θάμνοι καὶ τὰ δένδρα λέγονται μὲν ἐν κοινῷ ὄνομα φυτὰ, τὰ δένδρα ἔχουν κορμὸν, πρέμνους, κλάδους, κλώνους καὶ φύλλα. Οἱ θάμνοι δὲν ἔχουν κορμὸν, ἀλλὰ πάντων εἰλεγος καὶ κλάδους, κλώνους καὶ φύλλα, τὰ χόρτα ἔχουν μόνον καυλὸν καὶ φύλλα· ὅλα τὰ φυτὰ ἔχουν βίζας, τὰ φυτὰ

κάμνουν ἄνθη μεταξὺ τῶν φύλλων, τὰ ἄνθη κάμνουν καρπούς καὶ σπόρους.

ΚΛΑΣΙΣ Ε'. ΠΙΝΑΚΙΣ Α'. (τῶν Πινάκων 32.).

Ὁ υἱὸς ἀγαπᾷ τὸν πατέρα, ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὰ τέκνα του, ὁ πατὴρ θέλει νὰ προκόπτωσι τὰ παιδιά του, τὸ παιδίον θέλει νὰ παίζει, τὸ φρόνιμον παιδίον ἀγαπᾷ τὰ γράμματα, τὸ τρελλὸν καὶ τὸ κακὸν δὲν ἀγαπᾷ τὸ σχολεῖον.

Ὅσα παιδιά ζῶσιν εὐτακτα, λέγονται καλὰ παιδιά καὶ φρόνιμα, ὅστις πηγαίνει εἰς τὸ σχολεῖον λέγεται μαθητῆς, ὁ μαθητῆς πηγαίνει εἰς τὸ σχολεῖον διὰ νὰ μάθῃ γράμματα, μανθάνει γράμματα ὅστις μελετᾷ ἐπιμελῶς τὰ μαθήματά του, ὁ καλὸς καὶ φρόνιμος μαθητῆς ζῇ πάντοτε εὐτακτα, ἀγαπᾷ καὶ τοὺς ἄλλους μαθητάς, ὑπακούει εἰς τὸν διδάσκαλον καὶ εἰς τοὺς πρωτοσχόλους, δὲν πειράζει κανένα, προσέχει πάντοτε εἰς τὸ μάθημά του, ζῇ πάντοτε εὐτακτα εἰς τὸ σχολεῖον καὶ εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ μέσα εἰς τοὺς δρόμους ποτὲ δὲν παίζει, τὰ καλὰ παιδιά φρονάζουν καὶ τρέχουν μέσα εἰς τοὺς δρόμους, καὶ λέγουν καλῆς καὶ ἀγρείας λέξεις, τὰ φρόνιμα παιδιά δὲν ὁμιλοῦν ποτὲ μὲ τὰ κακὰ.

Φέρου φρόνιμα, λέγε πάντα τὴν ἀλήθειαν, ἔσο καθαρὸς, πράττε καλὰ ἔργα, ἐπιμελοῦ νὰ προκόπτῃς, μὴ σχίζῃς τὰ βιβλία, φύλαττε τὴν ὑγίαν σου, φοβοῦ τὸν Θεόν, τιμα τὸν βασιλέα, τιμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ἀγάπα τοὺς ἀδελφοὺς σου.

ΚΛΑΣΙΣ ΣΤ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΑΑ'. (τῶν Πινάκων 33.).

Γράμματα εἰκοσι τέσσαρα. — Φωνήεντα ἑπτὰ, Σύμφωνα δέκα ἑπτὰ. — Σύμφωνα συμπλεκόμενα ἀχάριστα. Φωνήεντα ζυγὰ ἢ διφθογγοί. Ἀπὸ φωνήεντα καὶ σύμφωνα ἡνωμένα γίνονται Σύνθετα. — Λέξις. — Λόγος, γραπτὸς, προφορικὸς.

Μέρη τοῦ λόγου ὀκτώ, Ἄρθρον, Ὄνομα, Ῥῆμα, Μετοχή,

Ἀντωνυμία, Πρόθεσις, Ἐπίρρημα, Σύνδεσμος. — Κλιτὰ πέντε, ἀκλιτὰ τρία.

Ὁ Δημήτριος, ὁ διδάσκαλος, ἡ Μαρία, τὸ παιδίον, τὸ βιβλίον, τὰ παιδία, τὰ βιβλία (Ὄνόματα οὐσιαστικά). — Ὁ μέγας, ἡ μεγάλη, τὸ μέγαλον. Οἱ μεγάλοι, αἱ μεγάλαι, τὰ μεγάλα (Ὄνόματα ἐπίθετα). — Ἐγὼ τρώω, σὺ τρώγεις, ἐκεῖνος τρώγει λαλῶν. Ἐγὼ μὲν λαλῶ, σὺ δὲ γράφεις, καὶ ἐκεῖνος βλέπει καθήμενος εἰς τὴν τράπεζαν ἐπάνω. (Ἀντωνυμία, Ῥῆμα Μετοχή κ. τ. λ.).

(Ὄνόματα οὐσιαστικά). Ἀδμητος. — Πελοψ ὁ υἱὸς τοῦ Ταντάλου. — Ἀτρεὺς ὁ τοῦ Πελοπος. — Ἀγαμέμνων ὁ τοῦ Ἀτρείως. — Λυκοῦργος καὶ Σόλων Νομοθέται τῆς Σπάρτης καὶ τῶν Ἀθηνῶν.

(Οὐσιαστικά μ' ἐπίθετα). — Οὐρανὸς ἐξάστερος. — Ἡλιος λαμπρότατος. — Ἀττέρες ἀπλανεῖς. — Ἀτμοσφαῖρα συννεφώδης. — Γῆ σφαιροειδής. — Ἀλέκτωρ στυλινότατος. — Οργίβες πολυτοκοί. — Ἀνὴρ πολιτισμένος. — Γυνὴ φιλόφρων. — Παιδίον εὐγενές. — Ἄνθρωπος ἀγράμματος ζῶλον ἀπελίκητον.

ΚΛΑΣΙΣ ΣΤ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΑΒ'. (τῶν Πινάκων 34.).

Γῆ, οὐρανός, γῆινος, οὐράνιος. — Πατήρ, υἱός, φῶς, σκότος, φωτεινός, σκοτεινός. Φωτίζω, σκοτιζῶ, φωτισμός, σκοτισμός. Ἡμέρα, νύκτα, ἡμερινός, νυκτερινός. Ἡλιος, ἄστρα, συννεριά, ἐξαστεριά. Πρῶτα, ἐσπέρα, πρῶτος, ἐσπερινός. Ζωή, θάνατος, ζωντανός, ἀποθαμμένος. Ἄνθρωπος, γυνή. — Ευχός, ἐνδεδυμένος. Νεός, γέρον, νεότης, γηρατειά. — Ἀγαθός, κακός, ἀγαθότης, κακία. Τιμὸς, ἀτιμὸς, τιμωτής, ἀτιμία. Δίκαιος, ἀδίκος, δικαιοσύνη, ἀδικία. Ἀλήθεια, ψεύδος, ἀληθεύω, ψεύδομαι. Ἀσθενής, ὑγιής, ἀσθενεία, ὑγεία. Μεγάλος, μικρός. Μακρὸς, κοντός. Παχὺς, ἰσχνός. Εὐρωστός, ἀφρωστός. Ἐρωτῶ, ἀποκρίνομαι. Ἐρωτήσεις,

ἀποκρίσεις. Κινοῦμαι, στέκομαι, κίνησις, ἡρεμία. Ζητῶ λαμβάνω. Δίδω, πέρνω, εὐρίσκω, χάνω. Πωλῶ, ἀγοράζω. Χαιρῶ, λυποῦμαι, χαρά, λύπη. Ἀνατολή, Δύσις, Ἀρκτος, Μεσημέρια.

Ἀγάπη, μῖσος. Ἀγαπῶ, μισῶ. — Φίλος, ἐχθρός. — Πόλεμος, εἰρήνη. — Ἐπάνω, κάτω. — Μῖσα, ἐξω. — Ἐμπρός, ὀπίσω. — Δεξιά, ἀριστερά. — Θάλασσα, ξηρά. — Φωτιά, νεράν. Γλυκὺ, πικρὸν. — Βαρὺ, ἐλαφρὸν. — Σκληρὸν, μαλακόν. — Πτενόν, χονδρὸν. — Ἀσπρον, μαῦρον. — Ὑψηλόν, χαμηλόν. Ὑπερήφανος, ταπεινός. — Εὐπειθής, ἀπειθής. — Εὐτολμος, ἀτολμος. — Ἀξιος, ἀνάξιος. — Πλούσιος, πτωχός.

ΚΛΑΣΙΣ ΣΤ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΑΓ'. (τῶν Πινάκων 35.).

Ἀμπελος, ἀμπελὼν, ἀμπελουργός, ἀμπελουργία. Φυτόν, φυτώριον, φυτευτής, φυτεύω, φυτεία, φυτευτός. Γεωργός, γεωργία, γεωργήματα καρποφόρα. Γῆ, ἔργον. — Γεωργία, γεωργική. — Ζῶον, γράφω. — Ζωγράφος, ζωγραφῶ, ζωγραφία, ζωγράφημα ὁμοιότατον.

Κάλλος, γράφω. — Καλλιγράφος, καλλιγραφῶ, καλλιγραφία, καλλιγράφημα ὡραῖον. — Συκοφάντης, συκοφαντεῖ, συκοφαντία τρομερά. — Λεπτουργός, λεπτουργεῖ λεπτουργήματα ἐξαιρετά. — Βασιλεὺς, βασιλεύει, βασιλεῖον ἑλληνικόν. — Ἰατρός, ἰατρεύει, ἰατρία, ἰατρικὸν δραστήριον. — Θεράπων θεραπεύει θεραπεία. — Δούλος δουλεύει δουλεία. — Ποιμὴν ποιμαίνει ποιμνία πολυπληθὴ. — Θέρως θερίζω θεριστής. — Ἀλιόνιον ἀλωνίζω ἀλωνιστής. — Τρία τριακόντα τριακῶσια τριχίλια. — Τέσσαρα τεσσαράκοντα τετρακῶσια τετρακισχίλια. — Πέντε πεντήκοντα πεντακῶσια πεντακισχίλια. — Ἐξ ἑξήκοντα ἑξακῶσια ἑξακισχίλια. — Ἑπτὰ ἑβδομήκοντα ἑπτακῶσια ἑπτακισχίλια.

Ἑπτὰ ἑβδομος ἑβδομηκοστός ἑπτακοσιοστός. — Ἐκτος, ἑξηκοστός, ἑξακοσιοστός. — Πέμπτος, πεντηκοστός, πεντή-

κοσμοστός. — Τέταρτος, τεσσαρακοστός, τετρακοσιοστός. — Δύο, δεύτερος, εἰκοστός, διακοσιοστός. — Εἷς, πρῶτος.

ΚΛΑΣΙΣ ΣΤ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΑΔ'. (τῶν Πινάκων 36.).

Οἱ ἄνθρωποι, ὅλα τὰ ζῶα καὶ τὰ πράγματα ἔχουσι τὰ ὀνόματά των. Ὅσαι λέξεις φανερόνουςι πράγματα ἢ ζῶα, ἢ ἀνθρώπους, λέγονται ὀνόματα οὐσιαστικά· οἷον, ὁ Δημήτριος, ἡ Μαρία, τὸ βιβλίον, ὁ σκύλος.

Ὅσαι λέξεις φανερόνουςι τί λογῆς εἶναι τὰ πράγματα, λέγονται ὀνόματα ἐπίθετα. Τὰ ἐπίθετα λέγονται μαζὶ μετὰ τὰ οὐσιαστικά· οἷον, βιβλίον μικρὸν, μεγάλον, χρυσοδεμένον· ἄνθρωπος φρόνιμος, παιδίον φρόνιμον.

Ὅσαι λέξεις φανερόνουςι τί κάμνομεν ἢ τί παθαίνομεν λέγονται ῥήματα. Ἐάν ἐγὼ σὲ ἐρωτήσω, τί κάμνεις αὐτοῦ; Σὺ θὰ μ' ἀποκριθῇς· γράφω ἢ ἀναγινώσκω (διαβάζω)· αὐταὶ αἱ λέξεις λέγονται ῥήματα, διότι μ' αὐτὰς φανερόνουςι τὴν πράξιν, τὴν ὁποίαν κάμνεις. — Καθεὶς λόγος ἢ πρότασις πρέπει νὰ περιέχῃ ὄνομα οὐσιαστικὸν καὶ ῥῆμα, διότι ἀλλέως ἔννοια (νόημα) δὲν ἀπαρτίζεται.

Τὰ ῥήματα σχηματίζονται μετὰ τῆς ἀντωνυμίας. Ἐγὼ Σὺ, Ἐκεῖνος, κατὰ τὰ τρία πρόσωπα καὶ δύο ἀριθμούς.

Ἐγὼ γράφω, σὺ γράφεις, ἐκεῖνος γράφει· ἡμεῖς γράφομεν, σεῖς γράφετε, ἐκεῖνοι γράφουν.

Ἐγὼ κόπτομαι, σὺ κόπτεσαι, ἐκεῖνος κόπτεται· ἡμεῖς κοπτόμεθα, σεῖς κόπτεσθε, ἐκεῖνοι κόπτονται.

Ἐγὼ ἀγαπῶ νὰ γράφω ἀριθμούς, σὺ ἀγαπᾷς νὰ γράφῃς γράμματα, ὁ Πέτρος ἀγαπᾷ νὰ γράφῃ πλουμδιά.

Ὁ χαλκός εἶναι μέταλλον, καὶ ὁ σίδηρος καὶ ὁ ἀργυρὸς (τὸ ἀσίμιον) εἶναι μέταλλα.

Τὸ περοῦνιον καὶ τὸ μαχαίριον κατασκευάζονται ὑπὸ τοῦ τεχνίτου ἀπὸ σιδήρου.

Τὸ κοχλιάριον κατασκευάζεται ἀπὸ κασσίτερον (καλὰ). Ἡ ὄρχιμη καὶ τὸ πεντάδραχμον κατασκευάζονται ἀπὸ ἀργυρον· τὰ

λεπτὰ καὶ αἱ δεκάραι κόπτονται ἀπὸ χαλκόν. — Καὶ τὸ λεβέτιον καὶ ὅλα τὰ χαλκώματα εἶναι κατασκευασμένα ἀπὸ χαλκόν.

Τὸ καλὸν παιδίον προσευχόμενον χρεώσται νὰ παρακαλῇ τὸν Θεόν, λέγον· «Θεὲ μου! φώτισόν με εἰς τὴν ἀρετὴν! Σῶζε τὸν Βασιλεῖα, φύλαττε τοὺς γονεῖς μου καὶ τοὺς εὐεργέτας μου!»

ΚΛΑΣΙΣ ΣΤ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΑΕ'. (τῶν Πινάκων 37.).

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἐπίδερμίδα. — Ὁ ἵππος καὶ τὸ βώδιον ἔχουσι δέρμα χονδρόν μετὰ τρίχας. — Ὁ ἄνθρωπος ἔχει δύο χεῖρας διὰ νὰ πιάνῃ, καὶ διὰ νὰ ὀρθοδατῇ. — Ὁ ἵππος καὶ τὸ βώδιον ἔχουν τέσσαρας πόδας διὰ νὰ περιπατοῦν. — Τὸ πόδι τοῦ βωδίου καὶ τοῦ προβάτου εἶναι σχιστόν μετὰ δύο ὀνυχας. — Τὸ πόδι τοῦ ἵππου καὶ τοῦ ὄνου περιέχεται μέσα εἰς ἓνα ὄνυχα.

Τὰ πόδια τοῦ ἀκύλου, τοῦ λείοντος καὶ τῆς γάτας εἶναι πολὺ σχιστά, καὶ ἔχουν ὄνυχας σουβλεροὺς καὶ γαμφούς, διὰ νὰ ξεσχίζωσι μετὰ αὐτοὺς τὴν τροφὴν των.

Ὅλα τὰ ζῶα, ὅσα ἔχουν τρίχας καὶ μαστοὺς, γεννοῦν τὰ παιδία των ζωντανά καὶ τὰ τρέφουν μετὰ τὸ γάλα, λέγονται μαστοφόρα.

Ὅσα ζῶα ἔχουν δύο πόδας καὶ δύο πτέρυγας, καὶ φοροῦν πτερὰ, λέγονται πτηνά· αὐτὰ γεννοῦν αὐγά, καὶ ἀπὸ τὰ αὐγά ἐκλέπνυνται τὰ νεοσσίδα των (τὰ πουλάκια).

Τὰ ὄφάρια δὲν ἔχουν τρίχας, ἀλλὰ λέπια, δὲν ἔχουν πόδας, ἀλλὰ πτερύγια διὰ νὰ κολυμβῶν εἰς τὸ νερόν. Τὸ αὐγοτάραχον καὶ τὸ χαβιὰρι εἶναι τὰ αὐγά των ὀφარიῶν.

Ἀπὸ τὰ ἑρπετὰ ὁ βάτραχος ἔχει πόδας κοντοὺς διὰ νὰ περᾷ καὶ νὰ κολυμβᾷ, ἡ χαλώνη ἔχει πόδας πλείον κοντοὺς διὰ νὰ σύραται μετὰ τὴν κοιλίαν.

Αὐτὰ λεπτὸν καὶ ὅσα ἑρπεύουσιν εἶναι ἑρπετὰ, καὶ γεννοῦν αὐγά, ἢ ὡς τὰ των ὀφარიῶν, ἢ ὡς τὰ των πτηνῶν.

Τὰ ἔντομα εἶναι πολλῶν καὶ διαφόρων εἰδῶν· τὰ μὲν ἔχουν πόδας περισσοτέρους ἀπὸ τέσσαρας, καθὼς ὁ σκορπιός, τὸ σφαλάγγι, ὁ φύλλος· ἄλλα ἔχουν καὶ πτερὰ, ὡς αἱ ἀκρίδες καὶ αἱ μυῖαι.

Οἱ σκώληκες δὲν ἔχουν πόδας, οὐδὲ πτερὰ. Τινὰ ἔχουσι καὶ

κέντρα διὰ νὰ κεντρώνουν, ἢ χηλὰς διὰ νὰ δακύνουν (ὡς ἡ μέλισσα καὶ ὁ κάδουρας).

ΚΛΑΣΙΣ ΣΤ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΑΣΤ'. (τῶν Πινάκων 38.).

Τὸ βῶδι καὶ τὸ πρόβατον εἶναι τετράποδα ζῶα, διότι ἔχουν μαστοὺς, καὶ ἀνὰ τέσσαρας πόδας. — Τὸ βῶδι ἔχει δύο κέρατα στεφανωτά, καὶ τὸ πρόβατον ἔχει ὁμοίως κέρατα, ἀλλὰ διαφορετικά. — Τὸ βῶδι ἔχει χονδρὸν δέρμα καὶ τρίχας· τὸ πρόβατον ἔχει μακρὰ μαλλία καὶ προβίαν. Τὸ βῶδι εἶναι μεγαλύτερον ἀπὸ τὸ πρόβατον. — Καὶ τὰ δύο ἔχουν μαστοὺς καὶ γυνναὺν τὰ παιδία των ζωντανά, ὅθεν λέγονται καὶ τὰ δύο μαστοφόρα.

Ἡ κόττα καὶ ἡ γῆνα εἶναι πτηνά, διότι ἔχουν ἀνὰ δύο πόδας, καὶ δύο πτέρυγας, καὶ ἐν ῥάμφος, καὶ φοροῦν πτερὰ. — Ἡ κόττα ἔχει ῥάμφος κοντόν, καθὼς καὶ λαιμόν, διὰ νὰ τρώγῃ σπόρους σκαλίζουσα τὰ χῶματα· ἡ γῆνα ἔχει ῥάμφος μακρότερον καὶ πλατύτερον, διὰ νὰ τρώγῃ τὰ εἰς τὰ λιμνάζοντα νερά ζωύφια. — Ἡ κόττα ἔχει τὰ δάκτυλα χωρισμένα. — Τῆς γῆνός τὰ δάκτυλα ἐνώνονται μὲ ὑμένα, διὰ νὰ μεταχειρίζεται τοὺς πόδας τῆς ὡς κωπία, ὅταν πλέῃ εἰς τὸ νερόν.

ΚΛΑΣΙΣ ΣΤ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΑΖ'. (τῶν Πινάκων 39.).

Φυτὰ λέγονται ὅσα φυτρώνουν ἀπὸ τὴν γῆν. Ἡ συκῆ, τὸ κλημα, ὁ βασιλικὸς εἶναι φυτὰ. Ἡ γῆ ἀναφέρει τὰ φυτὰ ἀπὸ σπόρους.

Οἱ σπόροι περιέχονται εἰς τὰς κάλυκας τῶν ἀνθῶν ἢ εἰς τὰ ὀπωρικά τῶν φυτῶν. Τὰ μέλα, τὰ σῦκα, τὰ παύνια περιέχουν καὶ τοὺς σπόρους.

Ὁ γεωργὸς σπείρει τὸν σπόρον τῶν γεννημάτων εἰς τὴν γῆν. Γεννηματα πρῶτα εἶναι τὸ σιτάριον, τὸ κριθάριον, ἢ σίκαλη· — ὀψίμα δὲ εἶναι τὸ ἄραβσοῖτι καὶ τὸ κηλμακόνι. — Τοὺς σπόρους τῶν γεννημάτων, ὅσον, τὸ σιτάρι, τὸ κριθάρι, τὸ ἄραβσοῖτι, ἀλλέθωμεν καὶ κἀμνουμεν ἄλευρα. Ἀπὸ τὰ ἄλευρα ζυμάνομεν ψωμία.

Ὁ κτηνοτρόφος φυτεύει εἰς τοὺς κήπους τὰ λαχανικά καὶ τὰ καρποφόρα δένδρα. Αὐτὸς πρέπει νὰ τὰ καλλιεργῇ, ἔχοντες νὰ τὰ σκαλίσῃ, νὰ τὰ ποτίῃ καὶ νὰ τὰ κηδεύῃ διὰ νὰ καρποφοροῦν.

Τὰ καρποφόρα δένδρα δίδουσι καρποὺς καὶ ὀπωρικά εἰς τροφήν μας χρήσιμα.

Τὰ ἄκαρπα δένδρα φυτρώνουν ἄγρια εἰς δάση ἐπάνω εἰς τὰ βουνά ἀπὸ αὐτὰ κόπτομεν ξύλα καὶ ξυλικήν. — Μὲ τὰ ξύλα ἀνάπτομεν φωτίαν· — ἀπὸ τὴν ξυλικήν κατασκευάζομεν οἰκίας, ἐπιπλά, ἐργαλεῖα καὶ πλοῖα. Τὰ ἐργαλεῖα χρησιμεύουν εἰς τοὺς τεχνίτας τῶν διαφόρων τεχνῶν, διὰ νὰ κατασκευάζωσι διάφορα ἐπιπλά καὶ τεχνουργήματα.

ΚΛΑΣΙΣ ΣΤ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΑΗ'. (τῶν Πινάκων 40.).

Εἰς τὰς οἰκίας κατοικοῦσιν οἱ ἄνθρωποι. — Μὲ τὰ πλοῖα ταξιδεύομεν εἰς τὴν θάλασσαν. Τὰ πλοῖα κινεῖ ὁ ἀνέμος σπρώχνων τὰ πανία των. Ἀπὸ σίδηρον κατασκευάζουν μαχαίρια, καρφία, πριόνια, σκεπάρνια, ψαλίδια. Ἀπὸ πηλὸν κατασκευάζουν στάμνας καὶ πινάκια· ἀπὸ μαρμαρόπετραν καυμένην γίνεται ἡ ἀσβέστη, ἀπὸ ἀσβέστην καὶ χῶμα κάμνουν λάσπην· ἀπὸ λάσπην καὶ ἀπὸ πέτραν κτίζονται οἱ τοῖχοι· ἀπὸ ξυλικήν καὶ καρφία κάμνουν τὴν σκέπην τῶν οἰκῶν· ἀπὸ σανίδας τὰ πατώματα, τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα, καὶ τὰ ἀρμάρια.

Μὲ τὸ μαχαίριον κόπτομεν. Μὲ τὸ τρυπάνιον τρυπανίζομεν. Μὲ τὸ πριόνιον πριονίζομεν. Μὲ τὸν πέλεκυν πελεκῶμεν. Μὲ τὴν ροκάνην ροκανίζομεν τὴν ξυλικήν. Μὲ τὴν ἀξύνην σκάπτομεν τοὺς κήπους. Μὲ τὸ ἄροτρον γεωργῶμεν τὰ χωράφια. Μὲ τὸ δρέπανον θερίζομεν τὰ στάχυα. Μὲ τὸ κόσκινον κοσκινίζομεν τὰ ἄλευρα. Μὲ τὰς χεῖρας πάνομεν τὰ ἀντικείμενα, ἐργαζόμεθα καὶ ψελαφοῦμεν. Μὲ τοὺς ὀδόντας μαστῶμεν τὰ φαγητά. Μὲ τὴν γλῶσσαν λαλοῦμεν ἐκκρῖνοντες τὰς φωνάς. Ἀπὸ νῆμα ὑφαίνομεν τὰ σκεύη. Μὲ τὴν βελόνην καὶ μὲ κλωστήν ράπτωμεν τὰ φορέματα. Μὲ τὰς βαφὰς βάφομεν διάφορα πράγματα.

ΚΛΑΣΙΣ ΣΤ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΑΘ'. (τῶν Πινάκων 41.).

Ἐκεῖνος ὅστις πιστεύει εἰς Χριστόν λέγεται χριστιανός. — Ἐκεῖνος ὅστις ράπτει τὰ φορέματα λέγεται ράπτης. — Ἐκεῖνος ὅστις δίνει βιβλία ὀνομάζεται βιβλιοδότης. — Ἐκεῖνος ὅστις πω-

λαί βιβλία λέγεται βιβλιοπώλης. — Ἐκεῖνος ὅστις κατασκευάζει χαρτίον ὀνομάζεται χαρτοποιός. — Ἐκεῖνος ὅστις τυπώνει βιβλία λέγεται τυπογράφος. — Ὅσα παιδιά μανθάνουν γράμματα, ἐκεῖνα λέγονται μαθηταί. — Ὅσοι διδάσκουν τὰ παιδιά γράμματα, ἐκεῖνοι λέγονται διδάσκαλοι. — Ἐκεῖνος ὅστις ὑφαίνει πανία λέγεται ὑφαντής. — Ἐκεῖνος ὅστις κόπτει ξύλα, λέγεται ξυλοκόπος. — Ἐκεῖνος ὅστις πλέκει σχοινία, λέγεται σχοινιάς. Ἐκεῖνος ὅστις ζυμώνει καὶ πωλεῖ ψωμία, λέγεται ψωμάς.

Ὁ ῥάπτης ῥάπτει φορέματα μὲ βελόνην καὶ κλωστήν.

Ὁ βιβλιοδέτης δένει βιβλία ἀπὸ τυπωμένης κόλλας.

Ὁ τυπογράφος τυπώνει, καὶ ὁ βιβλιοπώλης πωλεῖ βιβλία. —

Ὁ χαρτοποιός κατασκευάζει χαρτίον ἀπὸ παλαιόπανα· ὁ ὑφαντής ὑφαίνει πανία ἀπὸ νήματα· ὁ νηματοποιός γνέθει τὰ νήματα ἀπὸ βυμβάκιον, τὸ ὅποιον σπείρουν οἱ γεωργοί· ὁ ψωμάς κατασκευάζει ψωμία ἀπὸ ἀλευρα· ὁ μαθητής μανθάνει γράμματα εἰς τὰ βιβλία· ὁ διδάσκαλος διδάσκει τοὺς μαθητάς· ὁ ζωγράφος ζωγραφίζει ζωὰ εἰς τὰς εἰκόνας.

ΚΛΑΣΙΣ ΣΤ'. ΠΙΝΑΚΙΣ Μ'. (τῶν Πινάκων 42.).

Ὁ ψωμάς χρειάζεται ἀλευρα διὰ νὰ ζυμῶνῃ ψωμία· ὁ μυλωνάς χρειάζεται μυλοπέτρας διὰ νὰ ἀλάθῃ τὸ σιτάριον· ὁ γεωργός χρειάζεται ἄροτρον καὶ σπόρον διὰ νὰ σπείρῃ· ὁ θεριστής χρειάζεται δρεπάνιον διὰ νὰ θερίσῃ τὰ σπαρτά· ὁ ὑφαντής χρειάζεται νήμα διὰ νὰ ὑφαίνῃ πανία· ὁ χαρτοποιός χρειάζεται παλαιόπανα διὰ νὰ κατασκευάζῃ χαρτία· ὁ τυπογράφος χρειάζεται χαρτίον καὶ στοιχεῖα καὶ πιστόριον, διὰ νὰ τυπῶνῃ βιβλία· ὁ βιβλιοπώλης χρειάζεται βιβλία διὰ νὰ πωλῇ· ὁ ξυλοκόπος χρειάζεται ἄξινην· ὁ σχοινιάς χρειάζεται καννάδιον· ὁ κτίστης χρειάζεται σφορίον καὶ μαστίριον, πέτρας καὶ ἀσβέστην διὰ νὰ κτίσῃ· ὁ ξυλουργός χρειάζεται κειπάρνιον, τρυπάνιον, πριόνιον καὶ καρφία· ὁ ἄμπελουργός χρειάζεται δίκειλλον, ἄξινην καὶ κλαδευτήριον, ὁ δὲ τεχνίτης ἐργαλεῖα· ὁ γυμνός χρειάζεται φορέματα.

Διὰ νὰ κόψωμεν χρειαζόμεθα μαχαίριον. Διὰ νὰ ἐνδυθῶμεν, χρειαζόμεθα φορέματα. Διὰ νὰ ἔχωμεν φορέματα, χρειαζόμεθα νὰ τ' ἀγοράσωμεν· διὰ νὰ ἀγοράσωμεν ὅσα χρειαζόμεθα, πρέπει

νὰ ἔχωμεν χρήματα. Διὰ νὰ ἔχωμεν χρήματα, πρέπει νὰ ἐργαζώμεθα. Διὰ νὰ ἔξαιρώμεν νὰ ἐργαζώμεθα, πρέπει νὰ μάθωμεν καμμίαν ἐργασίαν ἢ τέχνην.

ΚΛΑΣΙΣ ΣΤ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΜΑ'. (τῶν Πινάκων 43.).

Τὰ πρόβατα καὶ τὰ βόδια τρώγου χλόην· ὁ ἵππος τρώγει ἄχυρα, κριθάριον, βρώμην καὶ χόρτον· ὁ ὄνος ἀγαπᾷ νὰ τρώγῃ γομαράγκαθα· τὰ δὲ αἰγίδια κλαδιά· ὁ σκύλος τρώγει κόκκαλα καὶ κρέας· ὁ λαγὼς ρίζας καὶ κατσάνια· ἡ γάτα ποντικούς καὶ πτηνά· τὰ ὀρνίθια τρώγουσι κριθάριον καὶ πίτυρα· ἡ περιστέρᾳ κριθάριον καὶ σιτάριον· ἡ ἀηδὼν ἀγαπᾷ νὰ τρώγῃ μυρμηκῶν αὐγά καὶ ἀράχνια· τὸ δὲ κανάριον ἀγαπᾷ τὴν ζάχαριν. Τὰ ἀράχνια τρώγου μύας καὶ κώνωπας. Οἱ μύρμηκες τρώγου σιτάριον, κριθάριον καὶ μικρὰ ζωῦρια· αἱ δὲ ἀκρίδες, ρίζας, ἀνθη καὶ σπαρτά· ἡ μέλισσα συνάζει τὸ μέλι ἀπὸ τὰ ἀνθη· ἡ ἀρκτος ἀγαπᾷ νὰ τρώγῃ μέλι· ὁ ἐλέφας ὀρύζιον καὶ ὁ πίθηκος μῆλα· ἡ ἀλώπηξ τρώγει ὀρνίθια, γῆνας, μέλι καὶ σταφύλια· ὁ δὲ λύκος πρόβατα, αἰγίδια καὶ ἄλλα τετράποδα ζωᾶ· ὁ λέων τρώγει μεγάλα τετράποδα ζωᾶ, βόδια, ἵππους καὶ τὰ παρόμοια· καὶ ἡ τίγρις ὁμοίως· ὁ ἄετός τρώγει πρόβατα καὶ ἐλάφια καὶ λαγούς· ὁ ἔσραξ ὀρνίθια καὶ γῆνας· ὁ κόραξ ἔντομα καὶ ψοφίμια. — Ὁ ἄνθρωπος τρώγει χόρτα καὶ κρέατα διαφόρων ζῶων μαγειρευμένα, διάφορα χόρτα καὶ καρπούς. — Ὅλα τὰ ζῶα καὶ ὁ ἄνθρωπος ἔχουν ἀνάγκη νὰ τρώγῃσι, διότι μὲ τὴν τροφήν τρέφονται, αὐξάνουν καὶ συντηροῦνται ζωντανά.

Καὶ τὰ φυτὰ ἔχουν ἀνάγκη τροφῆς, διότι καὶ αὐτὰ τρέφονται, αὐξάνουν καὶ ζῶσι. Μὲ τὰς ρίζας ἀπορροφῶν τὴν τροφήν των μέσα ἀπὸ τὴν γῆν, μὲ τὰ φύλλα δὲ τὴν ἀρόσπον καὶ τὸν αἶρα.

ΚΛΑΣΙΣ ΣΤ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΜΒ'. (τῶν Πινάκων 44.).

Ὁ ἵππος εἶναι ταχύπους, θυμωδὸς καὶ ἀνδρείος εἰς τὸν πόλεμον· — ὁ ὄνος ἄκνός καὶ ὑπομονητικός· — ὁ σκύλος νοήμων καὶ πιστός εἰς τὸς αὐθέντην του· — ἡ γάτα ἐπίθουλος καὶ ἐκδικητικὴ· — τὸ πρόβατον ἡμέρον καὶ ἀκακόν· — ἡ τίγρις εἶναι αἰμοχαρὴς καὶ μικρόνους· — ἡ ἀρκτος ἀγρία καὶ ὁ λύκος αἰμο-

θόρος καὶ σκληρός — ἡ ἀλώπηξ εἶναι πανούργον ζῶον — ὁ λέων εἶναι ἰσχυρός, εὐτολμος καὶ γενναῖος διὰ τοῦτο λέγεται καὶ βασιλεὺς τῶν τετραπόδων ζῴων — ὁ λαγὼς εἶναι δειλός καὶ φοροδεής — ὁ πίθηκος μιμητικός καὶ φιλοπαίγμων — ἡ περιστέρα εἶναι ἀχολος καὶ ἀθῶα — οἱ μύρμηκες καὶ αἱ μέλισσαι εἶναι φιλόπονα καὶ φιλεργά ζῶα.

Τὰ τετράποδα περιπατοῦν εἰς τὴν γῆν καὶ φωλεύουν εἰς δάση ἢ εἰς τρύπας τῆς γῆς. Τὸ μικρότερον τῶν τετραπόδων ζῴων εἶναι ὁ ποντικός, καὶ τὸ μεγαλύτερον εἶναι ὁ ἐλέφας. Ὁ λέων ζῇ εἰς δάση καὶ εἰς σπήλαια. Ἡ ἀρκτος καὶ ὁ ἀγριοχοῖρος ζῶσιν εἰς πυκνὰ καὶ δροσιτὰ δάση. Ἡ τίγρις κατοικεῖ πλησίον κατασκίων ποταμῶν, ὁ δὲ ἐλέφας εἰς θερμούς καὶ βαλτώδεις τόπους.

ΚΛΑΣΙΣ ΣΤ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΜΓ'. (τῶν Πινάκων 45).

Τὰ πτηνὰ φωλεύουν εἰς δένδρα ἢ εἰς βράχους. Αἱ χελιδόνες φωλεύουν εἰς τὰς οἰκίας. Τὰ ἄγρια περιστέρια ζοῦν εἰς τὰ δάση, καὶ φωλεύουν εἰς τὰ ἀπόκρημνα σπήλαια. Ὁ αἰετός διατρίβει εἰς δάση ὄρεινά, εἶναι ἰσχυρός καὶ δυνατός, ὅθεν λέγεται καὶ βασιλεὺς τῶν πτηνῶν. Τὸ μικρότερον ἀπὸ ὅλα τὰ πτηνὰ εἶναι τὸ κολύβριον, τὸ δὲ μεγαλύτερον ἡ στρουθοκάμηλος.

Τὰ ὄφια ζοῦν μέσα εἰς τὰ νερά τῶν θαλασσῶν, τῶν ποταμῶν καὶ τῶν λιμνῶν. Τὸ μεγαλύτερον ἀπὸ ὅλα εἶναι ἡ φάλαινα, τὸ δὲ μικρότερον αἱ σμαρίδες.

Ἀπὸ τὰ ἔντομα ἄλλα ζοῦν μέσα καὶ ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, ἄλλα εἰς τὰ νερά, καὶ ἄλλα ἐπὶ τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζῴων.

ΦΩΝΑΙ ΤΩΝ ΖΩΩΝ.

Ὁ ἵππος χρέμετίζει. — Ὁ ὄνος ὀγκυρίζει. — Ὁ σκύλος γαυγίζει ἢ ὤλακται. — Ἡ γάτα μικοῦρίζει. — Τὸ πρόβατον βελάζει. — Ὁ χοῖρος γρυλλίζει. — Τὸ βῆδιον μουγγρίζει. — Ὁ λέων βρυχάται. — Ἡ ἀρκτος καὶ ἡ πάρδαλις ὀμάζει. — Ὁ λύκος ὠρίσσει. — Ἡ νυκτερίς τρίζει. — Ὁ πατινός κράζει. — Ἡ ὄρνις κακκίζει. — Ἡ κορώνη καὶ ὁ κόραξ κρῶζει. — Ἡ χήνα γαργάζει. — Ἡ νήσσα (πάπια) παππίζει. — Ἡ περιστέρα γογγύζει. — Ἡ ἀηδὼν καὶ ὁ

πέπτιξ τρετίζουν. — Ἡ χελιδὼν ψιθυρίζει. — Ἡ γλαῦξ κακκίζει. — Ἡ μέλισσα καὶ ἡ μυῖα βομβοῦσιν. — Ὁ βάτραχος κοάζει. — Τὸ ὀφειδίου συρίζει. — Ὁ ἄνθρωπος λαλεῖ, βοᾷ, φθέγγεται, τραγῶδει, γελά καὶ κλαίει. — Καὶ τινὰ πτηνὰ, οἷον ὁ ψιττακός (παππαγάλος) καὶ ἡ κίσσα μανθάνουν νὰ προσφέρωσι λέξεις τινάς, ὡς ὁ ἄνθρωπος, διότι ἔμπορουν νὰ μιμῶνται τινὰς φωνὰς αὐτοῦ.

ΚΛΑΣΙΣ Ζ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΜΔ'. (τῶν Πινάκων 46).

Ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον ὁ Θεὸς εἶπε καὶ ἔγειναν τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ πρὸς χρῆσιν τοῦ ἀνθρώπου.

Πολλὰ ἀπὸ τὰ ζῶα, καὶ μάλιστα ἀπὸ τὰ μαστοφόρα καὶ πτηνὰ, εἶναι χρησιμώτατα εἰς τὸν ἄνθρωπον τὰ μὲν ἐξ αὐτῶν τρέφει ἡμεῖς, τὰ δὲ φονεῖται ἄγρια. — Μὲ τὸ κρέας αὐτῶν, μὲ τὸ γάλα καὶ τὰ αὐτὰ τρέφεται ἀπὸ τὰ δέρματα καὶ τὰ μαλλία τῶν κάμνει σκεπάσματα, στρώματα καὶ ἐνδύματα. — Ἄλλα δὲ ζῶα ἔχει βοθητοὺς εἰς τὴν ἐργασίαν του, ὡς τὸ βῆδιον, τὸν ἵππον, τὸν ὄνον.

Καὶ ἀπὸ τὰ φυτὰ πολλὰ εἶναι βλαβερά καὶ φαρμακερά εἰς τὸν ἄνθρωπον ἄλλα δὲ εἶναι χρήσιμα εἰς αὐτόν διαφόρως. Ἀπὸ τινὰ ἐκ τῶν φυτῶν κατασκευάζει ἐνδύματα καὶ ἐπιπλά ἀπὸ ἄλλα ἐτοιμάζει ἰατρικὰ τῶν ἀδρώστιων του, καὶ ἄλλων ῥίζας ἢ βλαστούς, ἢ φύλλα, ἢ καρπούς τρώγει, τὰ μὲν ὠρὰ, τὰ δὲ καὶ μαγειρευμένα διαφόρως. — Ἀπὸ τὰ δένδρα τέλος κόπτουσιν οἱ ἄνθρωποι ξυλικὴν διαφόρων εἰδῶν μέσα δὲ ἀπὸ τὴν γῆν ἀνασκάπτουσιν τὰ ὀρυκτά, οἷον τὰ μέταλλα, τὰς γαίας καὶ διαφόρους πέτρας καὶ μάρμαρα. Ἀπὸ αὐτὰ καὶ ἀπὸ ξυλικὴν κατασκευάζουσιν διάφορα ἐργαλεῖα, ἀγγεῖα, σκεῖτα, ἐπιπλά, πλοῖα καὶ κτίρια.

Ὅλα λοιπόν, ὅσα μεταχειρίζομεθα εἰς τὰς χρεῖας μας, τὰ προμηθεύομεθα ἀπὸ τὰ ὀρυκτά, ἢ ἀπὸ τὰ φυτὰ ἢ ἀπὸ τὰ ζῶα.

ΚΛΑΣΙΣ Ζ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΜΕ'. (τῶν Πινάκων 47).

Ὅλα τὰ εἰς χρῆσιν μας πράγματα λέγονται ὅτι εἶναι ἢ φυσικὰ ἢ τεχνητά.

Φυσικὰ εἶναι ἐκεῖνα, τὰ ὅποια μεταχειρίζομεθα, ὅπως γεν-

γίνονται ἀπὸ τῆν φύσιν, οἷον τὰ ὀπωρικά, τὸ νερόν κτλ. Τεχνητὰ εἶναι, ὅσα πρέπει νὰ τὰ ἐργασθῶμεν πρῶτον μὲ τέχνην διὰ νὰ τὰ κάμωμεν κατὰ εἰς χρῆσιν.

Ὁ λαπουργός κατασκευάζει τὴν τράπεζαν ἀπὸ σανίδας καὶ καρφία· τὰς σανίδας σχίζει ὁ σανίδας ἀπὸ τοὺς κορμούς τῶν δένδρων· τὰ καρφία κατασκευάζει ὁ γόφτος ἀπὸ σιδήρον· τὸν σίδηρον ἀνασκάπτει καὶ καθαρίζει ὁ μεταλλουργός ἀπὸ τὴν γῆν. Ἡ τράπεζα, αἱ σανίδες, τὰ καρφία, ὅλα εἶναι τεχνητὰ πράγματα.

Τὰ ὑποκάμιστον ῥάβεται ἀπὸ πανίον. — Τὸ πανίον ὑφαίνεται ἀπὸ νῆμα· τὸ νῆμα γνέθεται ἀπὸ τὸ βαμβάκιον, τὸ βαμβάκιον εἶναι καρπὸς τῆς βαμβακίδας, ἡ βαμβακία εἶναι φυτὸν τὸ ὅποιον σπέρνουν τὴν ἀνοιξιν.

Πανίον γίνεσθαι καὶ ἀπὸ λινῆν κλωστήν· ἡ λινὴ κλωστή γίνεσθαι ἀπὸ λινάριον, τὸ λινάριον σπείρουν ὁμοίως οἱ γεωργοί.

Ὁ μεταλλουργός ἀνασκάπτει τὸν σίδηρον καὶ τὰ λοιπὰ μέταλλα. Ὁ σιδεργουργός κατασκευάζει ἐργαλεῖα καὶ μηχανάς, μὲ τὰς ὁποίας γνέθονται τὸ βαμβάκιον, τὸ κλωθεύν, τὸ ὑφαίνουν καὶ τὸ κατασκευάζονται πανίον εὐχερῆστον καὶ εὐχρηστόν.

ΚΛΑΣΙΣ Ζ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΜΣΤ'. (τῶν Πινάκων 48.).

Πράσινον χρῶμα ἔχει τὸ χλωρόν χόρτον. — Πράσινα εἶναι καὶ τὰ φύλλα τῶν δένδρων καὶ τὰ ἄωρα ὀπωρικά.

Κίτρινον εἶναι τὸ θυάριον καὶ τὸ ὄχυρον. κίτρινος εἶναι ὁ χρῆς καὶ ὁ κρέας τοῦ πύργου· κίτρινα εἶναι τὰ λεμόνια, πολλὰ μῆλα καὶ ἀπίδια, καὶ τὰ πτερὰ πολλῶν πετηνῶν.

Κόκκινον χρῶμα ἔχει τὸ τριαντάφυλλον. — Κόκκινον εἶναι τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου καὶ πολλὰν ζώων. — Κόκκινα εἶναι τὰ χεῖλη καὶ τὰ μάγουλα τοῦ εὐρώστου ἀνθρώπου. — Κυανεὺν εἶναι τὸ χρῶμα τοῦ σφραγιστοῦ τῆν ἐμίαν, ὅταν ᾖ ἡνιόχος.

Φαῖον εἶναι τὰ χρῶμα τῆς ἀτάκτου καὶ τῶν συνήθων, φαῖον εἶναι τὰ ἀλλοφάντων σκίων καὶ τὰ μέγιστα πολλῶν ζώων, φαῖος εἶναι καὶ ὁ συννεφισμένος οὐρανός.

Λίθινον εἶναι τὸ χρῶμα τῶν κιστάνων καὶ τοῦ κεφαλαισμένου ὄφιδος.

Λευκόν (ἀσπρὸν) εἶναι τὸ λευκωμένον παχίον, λευκὴ εἶναι ἡ

ἀδυσμένη ἀσδέστη καὶ ἡ χιών, λευκά εἶναι τὰ ὀδόντια καὶ τὰ κόκκαλα, λευκά εἶναι τὰ ἄνθη τοῦ κρίνου καὶ πολλῶν ἄλλων φυτῶν.

Μαῦρον χρῶμα ἔχει ἡ μελάνη καὶ ἡ καπνία· μαῦρα εἶναι τὰ γράμματα τοῦ πίνακος τοῦτου καὶ τὰ σβυσμένα κάρβουνα, μαῦρος εἶναι ὁ ἀράπης. Τὴν νύκτα εἰς τὸ σκότος βλέπομεν ὅλα τὰ πράγματα μαῦρα, διότι τὸ φῶς, καὶ μάλιστα τὸ τοῦ ἡλίου, μᾶς δείχνει τὰ χρώματά των.

ΚΛΑΣΙΣ Ζ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΜΖ'. (τῶν Πινάκων 49.).

Τὰ φύλλα τῶν δένδρων, ὅταν ἀνοίγουν, εἶναι πράσινα, — ἡ γλῶσση πρασινίζει, καὶ τὰ γεννήματα πρασινίζουν καὶ τὰ ὀπωρικά ὅταν ᾖ ἡνιόχος.

Τὰ πτερὰ τοῦ κύκνου εἶναι λευκά, τοῦ κόρακος καὶ τῆς χελιδόνος εἶναι μαῦρα, τὰ τοῦ σπουργίτου εἶναι αἰθᾶ, τοῦ καναρίου εἶναι κίτρινα, τοῦ ἀκανθοπουλίου (καρδερίνας) εἶναι ποικίλα.

Οἱ ζωγράφοι καὶ πολλοὶ ἄλλοι τεχνῖται μιμοῦνται τὰ φυσικὰ χρώματα, κατασκευάζοντες αὐτὰ ἀπὸ διάφορα μέταλλα, γαίας καὶ φυτὰ. Ὅσα πράγματα ἔχουν χρῶμα λευκόν, ἐκεῖνα ἐπιδέχονται καθὲν ἀπὸ τ' ἄλλα χρώματα, μὲ τὰ ὅποια θέλουν νὰ τὰ βάψωσιν οἱ τεχνῖται.

Διὰ νὰ βάψωμεν χρειαζόμεθα βαφάς ἢ χρώματα — διὰ νὰ γενῇ ἐν πανίον πράσινον, πρέπει νὰ βαφῇ μὲ χρῶμα πράσινον· διὰ νὰ γενῇ τοῦτο τὸ φέσι κόκκινον, πρέπει νὰ βαφῇ μὲ χρῶμα κόκκινον ὑπὸ τοῦ βαφείως· διὰ νὰ ᾖ ἡνιόχος τις βαφεύς, πρέπει νὰ μάθῃ τὴν βαφικὴν τέχνην, — διὰ νὰ ᾖ ζωγράφος, πρέπει νὰ διδαχθῇ τὴν ζωγραφικὴν ὑπὸ ζωγράφου· — διὰ νὰ μάθῃς ν' ἀναγινώσκῃς καὶ νὰ γράφῃς, πρέπει νὰ διδαχθῇς ἀπὸ καλὸν διδάσκαλον· — διὰ νὰ διδάσκῃς ὁ καλὸς διδάσκαλος τοὺς μαθητάς του καλῶς, χρειάζεται νὰ ἔχῃ σχολεῖον καὶ βιβλία.

ΚΛΑΣΙΣ Ζ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΜΗ'. (τῶν Πινάκων 50.).

Τὸ ἐπάνω πάτωμα τῆς τραπέζης λέγεται ἐπιφάνεια· αὕτη ἔχει μῆκος καὶ πλάτος· ἡ κατὰ μῆκος κώχη τῆς τραπέζης, ἀπὸ τὴν

μίαν ἄκραν ἕως τὴν ἄλλην, εἶναι γραμμὴ, — ὅταν τεντώσω δυνατὰ κλωστήν ἀπὸ τὰς δύο ἄκρας, ἔχω μίαν γραμμὴν εὐθεϊαν. — Τὸ ἥμισυ ἐνὸς στεφανίου λέγεται καμπύλη. — Ἡ εὐθεῖα γραμμὴ εἶναι ἔκτασις κατὰ μῆκος. Ἴδου καὶ εἰς τὸν προκείμενον πίνακα γραμμαὶ εὐθεῖαι. — καὶ τὸ πρόσωπον κόλλας χαρτίου, ἢ τοῦτου τοῦ πίνακος, λέγεται ἐπιφάνεια τετραγώνου, διότι ἔχει τέσσαρας γωνίας.

Ὅταν κόψω λοξὰ τὴν κόλλαν ἀπὸ μίαν εἰς ἄλλην γωνίαν τὴν ἀντικρὺ, κάμνω δύο ἐπιφανείας τριγώνους, αὗται λέγονται τρίγωνα, διότι ἔχουσιν ἑνὰ τρεῖς γωνίας.

Ὅταν στοιβάσω ἐπιφανείας τὴν μίαν ἐπάνω τῆς ἄλλης, οἶον κόλλας χαρτίου, τότε θὰ κάμω ἓν σῶμα στερεόν, ὡς ἓν κλεισμένον βιβλίον ἢ ἓν κιβώτιον.

Αἱ γραμμαὶ ἔχουν μῆκος, καὶ εἶναι εὐθεῖαι ἢ καμπύλαι, — αἱ ἐπιφάνειαι ἔχουσι μῆκος καὶ πλάτος, καὶ εἶναι ἢ ἐπίπεδοι, ὡς ἡ τῆς τροπέζης, ἢ κυρταί, ὡς ἡ τοῦ ποτηρίου, — τὰ στερεὰ σῶματα ἔχουν μῆκος καὶ βάθος, ὡς τὸ κιβώτιον.

Τὰ σχήματα τῶν ἐπιφανειῶν εἶναι ἢ τρίγωνα ἢ τετράγωνα κ. τ. λ. ὀνομαζόμενα ἀπὸ ὅσας γωνίας περιέχουν· ἢ εἶναι κυκλικοὶ, ὡς ὁ δίσκος τοῦ ἡλίου.

Τὰ σχήματα τῶν στερεῶν εἶναι ἢ περιφερῆ ἢ γωνιώδη, — ὅσα ἔχουν σχήματα περιφερῆ λέγονται στρογγύλα, κυλινδρικά, ἢ σφαιρικά σῶματά· — ὅσα ἔχουν σχήματα γωνιώδη, λέγονται πρίσματα καὶ λαμβάνουν διάφορα ὀνόματα.

ΚΛΑΣΙΣ Ζ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΜΘ'. (τῶν Πινάκων 31).

Τὸ βαμβάκιον εἶναι μαλακὸν ν. — τὸ ζυμάριον εἶναι ἀπαλόν, ἢ πέτρα εἶναι σκληρά, τὸ βράσιον φόρεμα εἶναι ἄσφον. — τὸ πάτωμα τοῦ οἴκου εἶναι ἐπίπεδον καὶ ὁμαλόν, καὶ οἱ τοίχοι εἶναι ὀρθοί. — τὸ ἔδαφος τοῦ βουνώδους τόπου εἶναι ἀνώμαλον. — τὸ ὑγρὸν, ὁ πάγος καὶ τὸ ψακνησμένον σάνιδιον εἶναι λεῖα. — ὁ φλοιὸς (ἢ φλοῦδα) τῆς συκαμηνίας, τῆς εἰλαίας καὶ πολλῶν ἄλλων δένδρων εἶναι τραχὺς.

Ὅταν ἀφῇσω ἀπὸ τὴν χεῖρά μου μίαν πέτραν, αὕτῃ πίπτει κατὰ γῆς, διότι ἡ πέτρα ἔχει βάρος ἢ εἶναι βαρεῖα. — τὸ σφογ-

γάριον, τὸ βαμβάκιον εἶναι ἐλαφρά. Τὸ νερόν δὲν διαπερᾷ τὴν πέτραν, οὐδὲ τὸ ποτήριον, διαπερᾷ ὅμως τὸ σφογγάριον, διότι τὸ σφογγάριον ἔχει μεγάλους πόρους, εἰς τοὺς ὁποίους ἐμβαίνει τὸ νερόν. — Εἰς τὰ παράθυρα βάλλομεν ὑάλια, τὸ δὲ φῶς καὶ αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἐμβαίνουν μέσα εἰς τὴν οἰκίαν· ὅταν κλείσωμεν τὰ παραθυρόφυλλα, τὸ φῶς δὲν ἐμβαίνει εἰς τὸ οἶκημα. — Τὸ ὑάλιον, τὸ ὅποιον διαπερᾷ τὸ φῶς, λέγεται διαφανές· τὸ δὲ σάνιδιον, τὸ ὅποιον δὲν διαπερᾷ, λέγεται σκιερόν.

Ἡ πέτρα, τὸ ξύλον, ὁ αἰθέρος λέγονται σῶματα στερεὰ, — τὸ νερόν, τὸ ἐλαῖδιον, τὸ κρασίον λέγονται ὑγρά, — ὁ ἀχνός (ἀτμός), ὁ καπνός εἶναι βευστά ἢ ἀερόμορφα· — λέγονται σῶματα, ὅσα πλήττουν τὰς αἰσθήσεις μας, ἢ γοὺν ὅσα βλέπομεν, ψηλάφωμεν κ. τ. λ.

ΚΛΑΣΙΣ Ζ'. ΠΙΝΑΚΙΣ Ν'. (τῶν Πινάκων 32).

Τὰ στερεὰ σῶματα ἔχουν βάρος πολὺ, τὰ ὑγρά ἔχουν ὀλιγώτερον καὶ τὰ βευστά ὀλιγώτατον. — Τὸ κιβώτιον, ὅπου φυλάττεις τὰ φορέματά σου, εἶναι βαρὺ· πέτρα ἴση μὲ τὸ κιβώτιόν σου εἶναι πολλὰ βαρυτέρα· — ἀπὸ τὸ κιβώτιον ἢ οἰκίαν εἶναι μεγαλητέρα, ἢ δὲ γῆ ἐστὶ μεγαλητέρα· ὁ ἥλιος εἶναι ἀκόμη πολὺ μεγαλητέρος ἀπὸ τὴν γῆν.

Τοῦ αἵτου τὸ σπιρίον εἶναι μακρόν, τῆς ἄμμου αὐτῆς τῆς μακρῆς εἶναι μικρότερον, καὶ τοῦ κονιορτοῦ εἶναι ἀκόμη μικρότερον. — Ἡ οἰκία μας εἶναι ὑψηλὴ, τὸ δένδρον εἶναι ὑψηλότερον, ὁ πύργος εἶναι ἀκόμη ὑψηλότερος, ὁ ἥλιος, τὰ ἄστρα, ἢ ἐκλήνη εὐρίσκονται ἀκόμη ὑψηλότερα. — Τὸ πηγάζιον εἶναι βαθύ, καὶ ὁ ποταμός εἶναι βαθύς, ἡ θάλασσα ὅμως εἶναι πολλὰ βαθυτέρα.

Τὸ κιβώτιόν σου εἶναι μακρὸν, πλατὺ καὶ ὑψηλόν, τὸ ἰδικόν μου εἶναι μακρύτερον, πλατύτερον καὶ ὑψηλότερον.

Τὸ φύλλον τοῦ χαρτίου εἶναι λεπτόν, τὰ βαμβακερὰ καὶ λιναὺ ὑφάσματα, καὶ ἡ ἐπίδερμις τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὁμοίως λεπτά. — Χονδρότερα εἶναι τὰ κερατόπικτα, αἱ ἀνδρομίδες, τὰ σκεῖα, τὸ δέρμα τοῦ ἵππου καὶ τοῦ βοείου, καὶ ἐστὶ χονδρότερα τὰ σάνιδια, τὰ δένδρα, τὰ βουνα, ἢ γῆ. — Λεπτὰ εἶναι ἡ τρίχα καὶ ἡ κλω-

στή της μετάξης, ὁ σπάργγος εἶναι χονδρότερος, καὶ ἐτι χονδρότερον τὸ σχοινίον, ἐτι χονδρότερον εἶναι τὸ καραδόσχοινον.

ΚΛΑΣΙΣ Ζ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΝΑ'. (τῶν Πινάκων 53.).

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει πέντε αἰσθήσεις· ἡ ὄρασις, ἡ ἀκοή, ἡ γεύσις, ἡ ὀσφρησις καὶ ἡ ἀφή λέγονται αἰσθήσεις· — ἔχει καὶ πέντε αἰσθητήρια, ἡγουν ὄργανα μὲ τὰ ὁποῖα αἰσθάνεται.

Μὲ τὰ ὀμμάτια βλέπει τὸ φῶς καὶ ὅλα τὰ ἀντικείμενα· — μὲ τὰ αὐτία ἀκούει τοὺς ἤχους, μὲ τὴν γλῶσσαν γεύεται τὸ γλυκὺ, τὸ πικρὸν καὶ ὅλους τοὺς χυμούς· — μὲ τὴν μύτην ὀσφραίνεται τὰς ὀσμές· — μὲ ὅλον τὸ σῶμα ἅπτεται, καὶ ἐξαιρέτως πιάνει καὶ ψηλαφεῖ μὲ τὰς χεῖρας.

Ἡ χεὶρ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι κατεσκευασμένη εἰς τὸ νὰ ἔγῃ ἐξαιρέτως λεπτοτάτην ἀφήν εἰς τὰς ἄκρας τῶν δακτύλων· ἐκαστῇ χεὶρ ἔχει πέντε δακτύλους, καὶ ἐκαστος δάκτυλος ἀνωθεν περατοῦται εἰς ἓν ὀνύχιον πλατὺ. — Ὁ πρῶτος ὀνομάζεται μέγας δάκτυλος, ὁ δεύτερος λυχανός, ὁ τρίτος μέσος, ὁ τέταρτος παράμεσος, καὶ ὁ πέμπτος μικρός.

Ὅλα τὰ ζῶα ἔχουσι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον αἰσθήσεις καὶ αἰσθάνονται. Εἰς τὰ μαστοφόρα, εἰς τὰ πτηνὰ καὶ εἰς τὰ ἑρπετὰ εἶναι φανερά καὶ τὰ πέντε αἰσθητήρια. — Παρατήρησον τὸ πρόβατον, τὸν βάτραχον, τὰ ὀρνίθια, διὰ νὰ πληροφορηθῇς, ὅτι καὶ αὐτὰ ἔχουν πέντε αἰσθητήρια καὶ αἰσθάνονται ἀναλόγως. — Κανὲν ἀπὸ τὰ ζῶα δὲν ἔχει τὴν ἀφήν ὡς ὁ ἄνθρωπος· πολλὰ ὁμοῦς ὑπερέχουν αὐτὸν κατὰ τὴν ὄρασιν καὶ κατὰ τὴν ἀκοήν.

ΚΛΑΣΙΣ Ζ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΝΒ'. (τῶν Πινάκων 54.).

Ὁ Θεὸς ἔκτισε τὸν κόσμον εἰς ἑξή ἡμέρας, — ὁ ἥλιος ἡ σελήνη, ἡ γῆ, τὰ ἀστρα, εἶναι ὁ κόσμος. — Ὁ Θεὸς εἶπε καὶ ἔγεινεν ὁ κόσμος, καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ. — Τὰ ζῶα γεννῶνται ἀπὸ τὰ ὁμοιά των ζῶα, δὲν ἔχουν λόγον, αὐτὰ λογικόν, διὰ τοῦτο λέγονται καὶ ἄλογα ζῶα. — Ὁ ἄνθρωπος εἶναι πλάσμα Θεοῦ, ἔχει ψυχὴν, λόγον καὶ λογικόν, διότι ὁ Θεὸς λαβὼν χοῦν ἐπλάσσει τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐνεφύσησεν εἰς αὐτὸν ψυχὴν ζωσαν. — Τὸ σῶμα εἶναι ὕλικόν καὶ θνητόν, ἡ δὲ ψυχὴ εἶναι ἀθάνατος καὶ ἀθά-

νατος, — τὸ σῶμα τοῦ ἀποθνήσκοντος μένει νεκρὸν ἡγουν ἀναίσθητον καὶ ἀψυχον, θάπτεται εἰς τὸν τάφον καὶ διαλύεται εἰς χῶμα, — ἡ ψυχὴ μετὰ τὸν θάνατον, χωριζομένη τοῦ σώματος, ἀπέρχεται εἰς ἄλλην ζωὴν αἰώνιον, διότι εἶναι ἀθάνατος καὶ ἀθάνατος.

Ἡ γῆ εἶναι στρογγύλη, ὡς σφαῖρα, — ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς συνίσταται ἀπὸ μεγάλας ξηρὰς ἢ ὑδατοῦς, καὶ ἀπὸ θαλάσσης καὶ ὠκεανούς. — Γεννῶνται τρέφονται καὶ αὐξάνουσι τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ, ἄλλα εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἄλλα εἰς τὴν θάλασσαν.

Οἱ ἄνθρωποι κατοικοῦν εἰς τὴν ξηρὰν, κτίζουν οἰκίας, συστήνουν χωρία, πόλεις καὶ βασιλεῖα διάφορα· ζῶσι, διατρέφονται καὶ θεραπεύουν τὰς ἀνάγκας των, μεταχειριζόμενοι ὅσα τοὺς χρησιμεύουσιν ἀπὸ τὰ ζῶα, ἀπὸ τὰ φυτὰ καὶ ἀπὸ τὰ ὀρυκτά.

ΚΛΑΣΙΣ Ζ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΝΓ'. (τῶν Πινάκων 55.).

Καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ ἔχουν ζωὴν, καὶ αὐτὰ γεννῶνται, τρέφονται, καὶ μὲ τὸν καιρὸν αὐξάνουν. — Ὁ Θεὸς ἔδωκε πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ εἰς ἡμᾶς χρῆσιμα, πρέπει δὲ νὰ περιποιώμεθα τὰ χρῆσιμα ζῶα, καὶ νὰ καλλιεργώμεν καὶ τὰ φυτὰ διὰ νὰ ἔχωμεν νὰ τὰ μεταχειρίζομεθα εἰς τὰς χρῆσας μας. — Ἠμαρτάνομεν, ἐὰν χωρὶς ἀνάγκης βασανίζωμεν ἢ φονεύωμεν ζῶα, ἢ κόπτομεν δένδρα καὶ ξερρρίζομεν φυτὰ, — μόνον τὰ φαρμακερὰ καὶ βλαβερά εἶναι συγχωρημένον νὰ ἀφανίζωμεν, διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τὴν προσρχομένην ἀπὸ αὐτὰ βλάβην. — Λοιπὸν μὴ φονεύσῃς ποτὲ ζῶον, τὸ ὁποῖον δὲν σε βλάπτει. — Μὴ φθείρῃς ποτὲ φυτὰ ἢ δένδρα, τὰ ὁποῖα εἶνα καιρὸν θὰ γένωνται εἰς σοὶ ἢ εἰς ἄλλους χρῆσιμα.

Ὁ ἥλιος, τὸ φεγγάριον (σελήνη) καὶ τὰ ἀστρα, τὰ ὁποῖα βλέπομεν εἰς τὸν οὐρανόν, λέγονται οὐράνια σῶματα. Αὐτὰ τὰ σῶματα εἶναι λαμπρά καὶ φωτεινά.

Ὁ ἥλιος φωτίζει τὴν γῆν κάμνει τὴν ἡμέραν, ἡ σελήνη καὶ τὰ ἀστρα φαίνονται καὶ φωτίζουν τὴν γῆν εἰς τὴν καιρὸν τῆς νυκτός.

Ὅλα τὰ οὐράνια σῶματα ἔχουν σῶμα στρογγύλον, ὡς τὸ τοῦ πορτοκαλίου ἢ τῆς σφαίρας, — καὶ ἡ γῆ τὴν ὁποίαν κατοικοῦμεν ἔχει σχῆμα σφαίρας.

Τὰ οὐράνια σῶματα μαζὶ μὲ τὴν σφαῖραν τῆς γῆς λέγονται τὸ Πᾶν ἢ Κόσμος.

ΚΛΑΣΙΣ Ζ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΝΔ'. (τῶν Πινάκων 56.).

Ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν Κόσμον καὶ ὅσα ἐπὶ τῆς γῆς βλέπομεν σῶματα, ἐγεννήθησαν ἐκ τοῦ μηδενὸς κατ' ἀρχὰς μὲ μόνον τὸν λόγον τῆς παντοδυναμίας τοῦ Θεοῦ.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ. Ἡ γῆ (τὸ χῶμα), τὸ ὕδωρ (τὸ νερόν), τὸ πῦρ (ἡ ζέστη), καὶ ὁ ἀήρ λέγονται τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, διότι χωρὶς αὐτὰ δὲν ἔμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ τίποτε ἀπὸ τὰ ὄντα εἰς τὴν γῆν.

Εἰς τὸ χῶμα φυτρώνουν καὶ τρέφονται τὰ φυτὰ, — ἀπὸ δὲ τὰ φυτὰ τρέφονται καὶ τὰ ζῶα καὶ ὁ ἄνθρωπος, — τὰ ὀρυκτὰ εὐρίσκονται καὶ αὐτὰ μέσα εἰς τὴν γῆν.

Τὸ νερόν ποτίζει καὶ δρασίζει τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα, καὶ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον.

Τὸ πῦρ εὐρίσκεται διασκορπισμένον εἰς ὅλον τὸν κόσμον, αὐτὸ θερμαίνει καὶ ζωογονεῖ καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ ἂν δὲν ὑπῆρχε τὸ πῦρ, ἔθελον παγόνει ὅλα τὰ σῶματα.

Ὁ ἥλιος ἔχει πῦρ μὲ τὰς ἀκτῖνάς του φωτίζει, θερμαίνει καὶ ζωογονεῖ τὴν γῆν καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ. Ὁ ἄνθρωπος προμηθεύεται πῦρ ἀνάπτων ξύλα.

Ὁ ἀήρ περικυκλῶν γύρω ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τῆς σφαίρας τῆς γῆς, ὡς ἄλλη σφαῖρα ἀπὸ ἀτμοῦς, καὶ αὐτὸ λέγεται ἀτμοσφαῖρα. — Οἱ ἄνθρωποι, τὰ ζῶα, καὶ πολλὰ φυτὰ ἀναπνέουν τὸν ἀέρα. — Σὺ καὶ ἐγώ, ἐὰν δὲν ἀναπνέωμεν ἀέρα, δὲν ἔμποροῦμεν νὰ ζήσωμεν.

ΚΛΑΣΙΣ Ζ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΝΕ'. (τῶν Πινάκων 57.).

Ὅταν ὁ ἀήρ κινῆται σφοδρῶς, κἀμναι τοὺς ἀνέμους.

Ἡ θάλασσα κυματίζεται καὶ ταρασσεται ἀπὸ τοὺς ἀνέμους ὅταν πνέουν σφοδροὶ ἀνέμοι, τότε γίνονται καὶ μεγάλαι τρικυμίαι, ἔγουν θαλασσοταραχαί.

Ἐπάνω εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν σχηματίζονται τὰ σύννεφα, ἡ βροχὴ, ἡ χάλαζα, αἱ βρονταὶ καὶ αἱ ἀστραπαὶ καὶ ὅλα τὰ λεγόμενα μετεωρολογικὰ φαινόμενα.

Ὅταν βαλῶμεν ἀγγεῖον γεμάτον νερόν ἐπάνω εἰς τὴν φωσίαν, τὸ νερόν θερμαίνεται καὶ μεταβάλλεται εἰς ἀτμόν. — Τὸ πῦρ ἄρα, ἢ ἡ θερμότης, μεταβάλλει τὸ νερόν εἰς ἀτμούς.

Ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου θερμαίνει καὶ ἐξατμίζει τὸ νερόν ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς. — Οἱ ἀτμοὶ ἀναβαίνοντες ὑψηλὰ εἰς τὸν ἀέρα πυκνώνονται καὶ γίνονται σύννεφα. — ἀπὸ τὰ σύννεφα εἴτι συμπυκνούμενα πίπτει ἡ βροχὴ, ἡ χάλαζα καὶ ἡ χιών.

Ἡ βροχὴ πίπτει ὡς νερόν, ὅταν ᾔναι ψυχρὰ, — πίπτει ὡς χάλαζα, ὅταν ᾔναι ψυχρὰ ἐπάνω ὑψηλὰ εἰς τὸν ἀέρα, — πίπτει ὡς χιών, ὅταν ᾔναι κρύον εἰς τὸν ἀέρα καὶ εἰς τὴν γῆν τὸν χειμῶνα.

Τὸ νερόν εὐρίσκεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς συγκεντρωμένον εἰς θαλάσσας, λίμνας καὶ ποταμούς· εὐρίσκεται καὶ εἰς ὑπογείους κοιλότητας, ὅθεν ἐκρέουσιν αἱ πηγαί.

ΚΛΑΣΙΣ Ζ'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΝΣΤ'. (τῶν Πινάκων 58.).

Ἡμέρα λέγεται ὁ καιρὸς, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ ἥλιος φωτίζει τὴν γῆν ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς μέχρι τῆς δύσεώς του. — Νύκτα λέγομεν τὸν καιρὸν κατὰ τὸν ὁποῖον ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου μέχρι τῆς ἀνατολῆς μένομεν εἰς τὸ σκότος, — τὸ ἡμερονύκτιον περιέχει ὥρας 24, ἡ ὥρα ἔχει 60 λεπτά. Τὰς ὥρας αὐτὰς δεῖκνυσι τὸ ὀρολόγιον. — Ἰδὲ πῶς εἶναι διηρημένον εἰς 12 ὥρας καὶ εἰς λεπτά 60. — Ὁ λεπτοδείκτης κινούμενος ταχύτερα καὶ ὁ ὀροδείκτης βραδύτερα δείχνουν, ὁ μὲν τὰ λεπτά, ὁ δὲ τὰς ὥρας καὶ ὅταν καὶ οἱ δύο συνέλθωσιν ἐπάνω εἰς τὰς 12 ὥρας, σημαίνουνσι τὴν μὲν ἡμέραν τὸ μεσημέριον, τὴν δὲ νύκτα τὰ μεσάνυχτα.

Ἐπὶ ἡμέραι κἀμνουν μίαν ἐβδομάδα. — Κυριακὴ, Δευτέρα, Τρίτη, Τετάρτη, Πέμπτη, Παρασκευὴ, Σάββατον, ὀνομάζονται αἱ ἑπτὰ ἡμέραι τῆς ἐβδομάδος. — Ἡ πρώτη ἡμέρα ὀνομάσθη Κυριακὴ, διότι εἶναι ἀφιερωμένη εἰς ἑορτὴν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. — 30 ἡμέραι ἢ 31 κἀμνουν ἓνα μῆνα καὶ 12 μῆνες ἓν ἔτος. — Ἰαννουάριος, Φεβρουάριος, Μάρτιος, Ἀπρίλιος, Μάιος, Ἰούνιος, Ἰούλιος, Αὐγουστος, Σεπτέμβριος, Ὀκτώβριος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος, ὀνομάζονται οἱ 12 μῆνες τοῦ ἔτους. — Τὸ νῆον ἔτος ἀρχίζει τὴν πρώτην τοῦ Ἰαννουαρίου, ἔγουν τοῦ ἀγίου Βασιλείου, ὅτι σὺς διδουν ἀγιοθεσλαυάτικα οἱ γονεῖς σὺς.

Ὁ Ἀπρίλιος, Ἰούνιος, Σεπτέμβριος καὶ Νοέμβριος ἔχουν ἡμέρας 30. Ὁ Φεβρουάριος ἔχει συνήθως 28 καὶ κατὰ 4 ἔτη 29, διότι τὸ ἔτος ἔχει 365 ἡμέρας καὶ ὥρας 6· αἱ ὥραι αὗται εἰς 4 ἔτη γίνονται 24, ἥτοι μία ἡμέρα· αὐτὴν προσθέτουσιν εἰς τὸν Φεβρουάριον κατὰ τετραετίαν, καὶ τότε τὸ ἔτος λέγεται δίσεκτον, ἔχον ἡμέρας 366. — Οἱ ἄλλοι 7 μῆνες ἔχουν ἀνὰ 31 ἡμέραν. — Τὸ ἔτος διαιρεῖται εἰς 4 ὥρας ἢ καιροὺς, ὀνομαζομένους, Ἑαρ, Θέρος, Φθινόπωρον καὶ Χειμῶν. — Πᾶσα μία ὥρα περιλαμβάνει τρεῖς μῆνας. — Τὸ ἔαρ ἀρχίζει τὴν 23 Μαρτίου (Ε. Ν.) καὶ τελειώνει τὴν 21 Ἰουνίου· ἡμεῖς τὸ ὀνομάζομεν ἀνοιξιν, διότι τότε ἀνοίγουν τὰ δένδρα καὶ ἀνθίζουν. — Τὸ θέρος ἀρχίζει τὴν 22 τοῦ Ἰουνίου καὶ τελειώνει τὴν 22 τοῦ Σεπτεμβρίου· τότε θερίζουν τὰ γεννήματα οἱ γεωργοί. — Τὸ φθινόπωρον ἀρχίζει τὴν 22 τοῦ Σεπτεμβρίου, καὶ τελειώνει τὴν 21 Δεκεμβρίου· τότε συνάζονται τὰ ὀπωρικά καὶ τὰ δένδρα φυλλορροοῦν. — Ὁ χειμῶν ἀρχίζει τὴν 21 τοῦ Δεκεμβρίου καὶ τελειώνει τὴν 21 Μαρτίου· τότε γίνονται βροχαί, χιόνες καὶ ψυχὸς πολὺ. — Τὸ θέρος αἱ ἡμέραι ἔδω γίνονται μεγαλύτεραι ἀπὸ 12 ὥρας, καὶ αἱ νύκτες μικρότεραι, τὸν χειμῶνα γίνεται τὸ ἐναντίον. — Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔαρος καὶ τοῦ φθινοπώρου αἱ ἡμέραι εἶναι ἴσαι μὲν τὰς νύκτας.

Τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου σύγκειται ἀπὸ κεφαλῆν, κορμίου καὶ τέσσαρα κῶλα. — Τὰ τέσσαρα κῶλα εἶναι αἱ δύο χεῖρες καὶ αἱ δύο πόδες, τὰ ὅποια συναρμολογοῦνται μὲν τὸ κορμίου· ἐσωτερικῶς τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου σύγκειται ἀπὸ στερᾶ καὶ ἀπὸ ὕγρᾶ διάφορα, — τὰ στερεὰ εἶναι τὰ ὀστά (κόκκαλα) καὶ αἱ σάρκες· — τὰ ὀστά συναρμολογοῦμενα περιτυλίσσονται ἀπὸ τὰς σάρκας, καὶ αὐτὰς σκεπάζει τὸ δέρμα καὶ ἡ ἐπιδερμὶς. — Τὰ ὀστά καὶ αἱ σάρκες σχηματίζουν εἰς τὸ κορμίου δύο κοιλότητας, ἡ μία ἢ ἄνω, εἶναι τοῦ στῆθους κοιλότης, ἡ ἄλλη ἢ κάτω, εἶναι τῆς κοιλίας.

Εἰς τὸ στῆθος εἶναι ὁ πνεύμων, τὸ ὄργανον τῆς ἀναπνοῆς· διότι διὰ τοῦ πνεύμονος ἀναπνέομεν τὸν ἀέρα· αὐτοῦ, ὅπου τὸν

ἀριστερὸν μαστὸν, εἶναι καὶ ἡ καρδία, τὸ ὄργανον τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος. — Ἀπὸ τὴν καρδίαν ἐξέρχονται ὡς σωληνες αἱ ἀρτηρίαι καὶ αἱ φλέβες, καὶ διακλαδίζονται εἰς ὅλον τὸ σῶμα. Ἡ καρδία πάλλεται, ἤγουν συστέλλεται καὶ διαστέλλεται, καὶ βάλλει εἰς κίνησιν τὸ αἷμα, τὸ ὅποιον διὰ τῶν φλεβῶν καὶ ἀρτηριῶν κυκλοφορεῖ εἰς ὅλον τὸ σῶμα. — Ὅταν παραχθῇ ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος ἐρχεται λειποθυμία καὶ ἡ ἀρρώστια εἰς τὸν ἀνθρώπον· ὅταν δὲ παύσῃ, παύει καὶ ἡ ζωὴ.

Βάλε τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν ἀριστερὸν μαστὸν, διὰ νὰ αἰσθανθῇς τοὺς παλμούς τῆς καρδίας. Πιάσε τὸν σφυγμὸν σου, διὰ νὰ αἰστανθῇς τοὺς παλμούς τῆς ἀρτηρίας καὶ τὴν κίνησιν τοῦ αἵματος. Τώρα ἐννοεῖς, διατί ὁ ἱατρός ἐπισκεπτόμενος ἀσθενεῖ πιάει τὸν σφυγμὸν.

Εἰς τὴν κοιλίαν εἶναι ὁ στομάχος καὶ τὰ ἔντερα, τὰ ὄργανα τῆς χωνεύσεως· — διὰ τοῦ στόματος λαμβάνομεν τὴν τροφήν, τὴν μασοῦμεν μὲν τὰ ὀδόντια καὶ τὴν καταπίνομεν. Αὕτῃ καταβάντι εἰς τὸν στομάχον καὶ χωνεύεται ἤγουν γίνεται χυλός, — ὁ χυλὸς οὗτος ἀπορροφᾶται ἀπὸ διάφορα ἀγγεῖα, τὰ ὅποια εἶναι εἰς τὸν στομάχον καὶ εἰς τὰ ἔντερα, καὶ οὕτω τρέφεται τὸ σῶμα.

Ἡ κεφαλὴ ἐνόνεται μὲν τὸ κορμίου διὰ τοῦ αὐχένος· — τὸ πρόσθιον μέρος τῆς κεφαλῆς λέγεται πρόσωπον, — τὸ δὲ ἄνω καὶ ὀπίσθιον λέγεται κρανίον, ὅπου φύεται ἡ κόμη, — εἰς τὸ πρόσωπον εἶναι τὰ τέσσαρα αἰσθητήρια. — Εἰς τὸ κρανίον σχηματίζονται ἀπὸ τὰ ὀστά μία κοιλότης, εἰς τὴν ὅποιαν εὐρίσκεται ὁ ἐγκέφαλος (τὰ μυαλά). Ἀπὸ τὸν ἐγκέφαλον ἐκβαίνουσιν τὰ νεῦρα καὶ διακλαδίζονται ὡς νήματα λεπτὰ εἰς ὅλον τὸ σῶμα καὶ εἰς τὰ αἰσθητήρια· — διὰ τῶν νεύρων αἰσθανόμεθα. — Ὅταν ἀγκυλώσῃς τὸν δάκτυλόν σου, πονεῖς· τὰ νεῦρα μεταβιβάζουσιν τὸν πόνον εἰς τὸν ἐγκέφαλον, καὶ αἰσθάνεσαι.

Τὰ ὀστά συγκλειθόνονται μεταξύ των, διὰ νὰ χρησιμεύουν εἰς τὴν στήλνυσσιν καὶ κίνησιν τοῦ σώματος.

Τὰ ὀστά περισκηπάζουσιν αἱ σάρκες. Αὗται ἔχουν τὴν ἰδιότητα νὰ συστέλλωνται καὶ νὰ διαστέλλωνται, διὰ νὰ κινῶσι τὰ διάφορα μέρη τοῦ σώματος.

Αἱ σάρκες λέγονται καὶ μῦς, τοὺς ὁποίους ἡμπορεῖς νὰ παρατηρήσῃς εἰς τοὺς βραχίονας καὶ εἰς τὰς κνήμας σου.

ΚΑΑΣΙΣ Ζ'. ΠΙΝΑΚΙΣ Ε'. (τῶν Πινάκων 62.).

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ὄργανα αἰσθήσεως τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὰ νεῦρα καὶ τὰ αἰσθητήρια, — ἔχει ὄργανα κινήσεως, τὰ ὀστά καὶ τὰς σάρκας, — ὄργανα τροφῆς, τοὺς ὀδόντας, τὴν κοιλίαν καὶ τὰ ἔντερα, — ὄργανα ἀναπνοῆς, τοὺς πνεύμονας, — ὄργανα τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος, τὴν καρδίαν τὰς φλέβας καὶ τὰς ἀρτηρίας.

Ὅλα τὰ μαστοφόρα ἔχουν τὰ ὄργανα καὶ ἔμποροῦμεν νὰ τὰ παρατηρήσωμεν εἰς ἓν πρόβατον ἐσφαγμένον.

Τὰ πτηνὰ, τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ ὀφάρια ἔχουν παρόμοια ὄργανα, ἀλλὰ διαφόρως τροποποιημένα.

Ὁ ἰατρός Ἱπποκράτης λέγει, ὅτι αἱ ἡλικίαι τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἑπτὰ παιδίου, παιδός, μεираίου, νεανίσκου, ἀνδρός, πρεσβύτου καὶ γέροντος. Ὁ ἄνθρωπος λέγεται παιδίον, ἕως νὰ φθάσῃ εἰς τὰ 7 ἔτη, — παῖς δέ, ἕως εἰς τὰ 14, καὶ μεираίον ἕως τὰ 21· νεανίσκος δέ, ἕως τὰ 23· ἀνὴρ, ἕως τὰ 49· πρεσβύτερος δέ, ἕως τὰ 56, γέρον δέ λέγεται κατὰ τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς του.

Ὁ ἄνθρωπος ζῇ συνήθως ἕως 80 ἔτη, εἰς τοὺς ὀρεινοὺς καὶ ψυχροὺς τόπους ζῇ καὶ περισσότερα. — Εἰς τὴν γεροντικὴν τοῦ ἡλικίαν ἐξασθενεῖ τὸ σῶμά του, καὶ πάσχει καὶ ἀπὸ διαφόρους ἀσθενείας. — Ὅσοι περισσότερον φυλάττει ὁ ἄνθρωπος τὴν ὑγίαν του εἰς τὴν νεότητά του, τόσον ὑγιέστερος θά ᾔῃ καὶ εἰς τὴν γεροντικὴν τοῦ ἡλικίαν.

ΚΑΑΣΙΣ Η'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΕΑ' καὶ ΕΒ'. (τῶν Πινάκων 63 καὶ 64.).

ΥΓΙΕΙΝΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ.

Τὸ πολυτιμότερον πρᾶγμα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ ὑγεία.

Εἰς τὸν μὴ ἔχοντα ὑγίαν, ὅλα τὰ λοιπὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου εἶναι ἀχρηστά.

Εἰς τὴν ὑγίαν συντελεσθὲν ἡ περιποίησις τοῦ σώματος, ἡ καθαρότης καὶ ἡ ἀβλαβὴς τροφή, ἡ μετρίως ἐργασία, αἱ σωμασκίαι καὶ ἡ ἡσυχία τῆς ψυχῆς.

Χωρὶς αἶρα τὰ ζῶα δὲν ἡμποροῦν νὰ ζήσωσιν. Ἀνάπνεε καθαρόν καὶ ἐλεύθερον αἶρα. Ἀνοίγε συχνὰ τὰ παράθυρά σου, διὰ νὰ ἀνανεώνης τὸν αἶρα. — Ἰδρωμένος μὴ στέκε ποτέ σου εἰς τὸν αἶρα, μηδὲ πίνε νερόν. Μὴν ἐκδαίνης διὰ μίας ἀπὸ πολλὰ ζεστόν τόπον εἰς ψυχρόν. — Τὰ πολλὰ φαγητὰ βαρύνουν τὸ στομάχιον καὶ βλάπτουν τὴν ὑγίαν. — Πολλοὶ ἠσθένησαν βαρείας ἀσθενείας, διότι ἔφαγον πολλὰ, ἢ βαρέα καὶ δυσχώνευτα φαγητὰ. — Μὴ τρώγῃς ὀπωρικά ἄωρα, ἢ σαπημένα. Προτίμα νὰ πίνῃς τὸ κινούμενον νερόν, καὶ μάλιστα τὸ ὀρεῖνόν, παρὰ τὸ λιμναῖον καὶ ἀκίνητον. — Μεταχειρίζου τροφὰς νοπᾶς καὶ ἀπλᾶς. — Τὰ πολυποικίλα φαγητὰ, τὰ βρωμισμένα κρέατα, τὰ σαπημένα ὀπωρικά, ἀρρωσταίνουν τοὺς ἀνθρώπους. — Μὴ πίνῃς ποτὲ πνευματώδη, ὡς βράκην καὶ τὰ παρόμοια. — Ἐργάζου μὲ ἐπιμέλειαν εἰς τὴν καθημερινὴν σου ἐργασίαν, ἀλλὰ μετὰ τὸ γεῦμά σου ἀμείσως μὴν ἐνασχολῆσαι εἰς σπουδαίας ἐργασίας.

Μὴ μένης καθήμενος πολλὰς ὥρας — ἡ μετρία κίνησις ὠφελεῖ τὸ σῶμα, ἡ δὲ σφοδρὰ βλάπτει. — Γυμνάζου συχνὰ εἰς τὰς σωμασκίας μὲ προσοχὴν, διὰ νὰ γίνεταί το σῶμά σου εὐρωστόν. — Μὴ κοιμᾶσαι μηδ' ἀγρύπνει πολὺ ὁ ἡμερινὸς ὕπνος φανερόναι ἡ ἀργίαν ἢ ἀπαιδευσίαν. — Φρόντιζε νὰ ᾔῃ καθαρίως εἰς τὸ σῶμα καὶ εἰς τὰ ἐνδύματά σου, διότι ἡ καθαριότης ὠφελεῖ πολὺ εἰς τὴν ὑγίαν τοῦ σώματος. Νίπτει συχνὰ τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας, καὶ λουε ἐνίοτε καὶ τὸ σῶμά σου. — Φυλάττει τοὺς ὀδόντας καὶ τὸ στόμα σου καθαρά. — Οἱ νέοι δὲν πρέπει ν' ἀγαπῶσι τοὺς καλλωπισμοὺς, χρειastoὺν ὅμως νὰ μὴ φορῶσι λερωμένα, μηδ' ἐξεσχισμένα φορέματα. — Ὅστις ἀμελεῖ τοῦ σώματος τὴν καθαριότητα, σημκίνει ὅτι οὐδὲ τὴν ψυχὴν του φροντίζει πολὺ νὰ κρατῇ καθαρὰν ἀπὸ κακίας. — Μὴ λούσαι μηδὲ κολύμβη ἀμείσως ἀπὸ γαυθῆς, διότι εἶδαν καλοὺς κολυμβητὰς νὰ πνιγῶσι δι' αὐτὴν τὴν ἀταξίαν. — Ὁ φόβος βλάπτει πολὺ τὴν ὑγίαν. — Μὴ φοβοῦ ποτὶ τοὺς λεγομέ-

νους βορβόλακας καὶ τὰ παρόμοια, διότι τὰ τοιαῦτα ὑπάρχουν μόνον εἰς τὴν φαντασίαν τῶν ἀπαιδευτῶν ἀνθρώπων.

Αἱ τίμαι καὶ ἀθῶαι ἡδοναὶ εἶναι συγχωρημέναι εἰς τοὺς ὅσοι ἐκπληροῦν ἀκριβῶς τὰ χρέη τῶν. — Πρωτίμα τὰ παιγνίδια, ὅσα γυμνάζουν τὸ σῶμά σου, καὶ ἀπόφευγε, ὅσα ἡμποροῦν νὰ βλάψωσιν αὐτὸ ἢ τὴν ὑγείαν σου καὶ τὸ πουργεῖόν σου. — Ἀπόφευγε τὸν φόβον, τὴν ὀργὴν καὶ τὴν λύπην, ὡς βλαπτικὰ τῆς ὑγείας. — Ὅστις φοβνεῖ τοὺς ἄλλους, ὅστις θυμόνει καὶ ὀργίζεται ἀλλόκοτα, ἢ λυπαῖται ὑπερβολικὰ, αὐτὸς τήκεται ὡς τὸ κηρίον.

ΚΛΑΣΙΣ Η'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΣΔ'. ΣΕ'. (τῶν Πινάκων 63. 66. 67).

ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΝΟΥΘΗΣΙΑΙ.

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ζῶον λογικόν, κοινωνικόν, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν.

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι κοινωνικὸς, ἦγουν ἠναγκασμένος νὰ ζῇ ὁμοῦ μετὰ τοὺς ὁμοίους του, διὰ νὰ ἀναπτύσῃ τὸν νοῦν του καὶ νὰ εὐρίσκῃ βοήθειαν εἰς τὰς ἀνάγκας του. Γεννᾶται ἀδύνατον βρέφος, οἱ γονεῖς θὰ θρέψωσι καὶ ἀναθρέψωσιν αὐτό· γίνεται ἀνὴρ, ἔχει ἀνάγκην νὰ τὸν περιποιηθῶσιν εἰς τὰς ἀρρώστιας του, — γηράσκει, χρειάζεται ἄλλους διὰ νὰ τὸν γηροκομήσωσι· διὰ τοῦτο οἱ ἄνθρωποι ζῶσι συνοικοῦντες κατὰ οἰκογενεῖας, κατὰ χωρία, κατὰ πόλεις, κατὰ βασιλεία, διὰ νὰ βοηθῶνται ἀμοιβαίως ὁ εἰς ὑπὸ τοῦ ἄλλου· — ἔχουσι λογικόν, διὰ νὰ μὴ πράττωσι ἔργα βλαβερά εἰς ἑαυτοὺς καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, — ἔχουσι τὸ προτέρημα τοῦ λαλεῖν διὰ νὰ κοινοποιῶσι τὰ διανοήματά των ὁ εἰς πρὸς τὸν ἄλλον διὰ τῆς ὁμιλίας.

Ὁ ἄνθρωπος, ὅστις ἀναπτύσσει τὸ λογικόν του καὶ στολίζει τὸν νοῦν του μετὰ παιδείαν ἦγουν μετὰ γράμματα καὶ μετὰ μαθήματα, ἐκεῖνος λέγεται πεπαιδευμένος· — ὅστις δὲν ἔχει παιδείαν, λέγεται ἀγράμματος καὶ ἀπαιδευτος· ὅστις μορρώνει τὴν καρδίαν του μετὰ καλὰ μαθήματα, καὶ συνειθίζεται εἰς τὰς καλὰς ἐξεις καὶ πράξεις, αὐτὸς λέγε-

ται ἠθικὸς, πολιτισμένος καὶ χρηστόηθης· — ὅστις δὲν ἔχει αὐτὰ τὰ προτερήματα, λέγεται βάρβαρος.

Ὅστις σπείρει τὴν γῆν, λέγεται γεωργός. — Ὅστις συνάζει καὶ βοσκίζει πρόβατα, λέγεται ποιμὴν. — Ὅστις αἶγας, αἰγοβοσκός, — καὶ ὅστις βόας, βουκόλος. — Ὅστις ἡξεύρει καὶ ἐργάζεται τέχνην τινὰ, λέγεται τεχνίτης. — Ὅστις ἀπὸ ἑνᾶ εἰς ἄλλον τόπον μεταφέρει καὶ ἀνταλλάσσει πραγματείας, λέγεται ἔμπορος. — Ἐκαστος πρέπει νὰ κάμῃ μίαν ἐργασίαν χρησίμον εἰς τοὺς ἄλλους. — Διὰ τῆς ἐργασίας κερδαίνομεν χρήματα, καὶ διὰ τῶν χρημάτων προμηθεύομεθα ὅλα τὰ ἀναγκαῖα.

Ὅστις ἀποκτήσῃ περιστὰ χρήματα καὶ κτήματα, λέγεται πλούσιος· — ὁ ἀποκτήσας ἀρκετὰ εἰς τὰς χρεῖας του λέγεται εὐπορος· ὅστις διὰ τῆς ἐργασίας του δὲν κερδαίνει ἀρκετὰ εἰς τὸ νὰ ζήσῃ, εἶναι ἄπορος καὶ πένης· — ὅστις δὲν κερδίζει διὰ τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ ζῇ ἀπὸ ἐλεημοσύνης ἄλλων, λέγεται ἐπαίτης (ζήτουλας).

Ὅστις ἔχει τοὺς πόδας βλαμμένους, λέγεται χωλὸς (καυτός). — Ὅστις ἔχει τὰς χεῖρας βλαμμένας, λέγεται κουλός, — ὅστις ἔχει τὰ ὀμμάτια βλαμμένα καὶ ἀχρηστα, ὀνομάζεται τυφλός, καὶ ὅστις τὰ αὐτία, κωφός. — Ὅστις ἔχει γλωσσοδέτην καὶ λαλεῖ τραυλὰ ὀνομάζεται τραυλός· — ὅστις ἔχει τὴν γλῶτταν πιασμένην καὶ δὲν ἡμπορεῖ νὰ λαλήσῃ, λέγεται βοῖβός· — ὅστις ἔχει χαμένα τὰ λογικά του καὶ σκοτισμένην τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τὸ πολὺ κρασίον, λέγεται μεθυσμένος· — ὅστις ἀγαπᾷ νὰ πίνῃ καθημερινῶς πολὺ κρασίον, λέγεται μέθυσος. — Ὅστις ἀγαπᾷ νὰ τρώγῃ, ἔτι καὶ ἂν τοῦ τύχῃ, λέγεται λαίμαργος· — ὅστις κακοεξοδεύει πολλὰ χρήματα, λέγεται ἄσωτος· ὅστις καλοεξοδεύει τὰ χρήματα εἰς τὰς ἀνάγκας του, λέγεται οἰκονόμος. — Ὁ ἀγαπῶν νὰ θησαυρίζῃ πολλὰ χρήματα καὶ νὰ μὴν τὰ ἐξοδεύῃ, λέγεται φιλάργυρος ἢ χαρτοπαίκτης.

Ὅστις ἰδιοποιεῖται ξένον πρᾶγμα, λέγεται κλέπτης· —

ὅστις γυμνώνει τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὴν βίαν, λέγεται ληστής· ὅστις κάμνει τὸ ἔργον του καθ' ἡμέραν μὲ προθυμίαν, λέγεται φιλόπονός. — Ὁ μὴ ἀγαπῶν τὴν ἐργασίαν, λέγεται ὀκνηρός. — Ὁ προσέχων νὰ μανθάνῃ τὰ μαθήματά του, ὀνομάζεται ἐπιμελής μαθητής. — Ὅστις κάμνει τὸ ἔργον του τακτικὰ καὶ ἡσυχᾶ, λέγεται φρόνιμος καὶ φιλήσυχος. — Ὁ πειράζων μὲ λόγους ἢ μὲ χεῖρας καὶ ταραττων τοὺς ἄλλους, λέγεται τρελλὸς ἢ ταραχοποιός· ὅστις δὲν ἔχει τάξιν εἰς τὰ πράγματά του καὶ εἰς τὰς πράξεις του, λέγεται ἀκατάστατος· ὅστις λέγει πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔγιναν, ὀνομάζεται ψεύστης· ὁ λέγων τὰ πράγματα, ὅπως γίνονται, λέγεται φιλαλήθης. — Ὅστις ἀφίνει τὰ μαθήματά του καὶ παίζει, ὀνομάζεται φιλοπαίκτης. — Ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸ σχολεῖον, λέγεται μαθητής. — Ὅσοι διδάσκονται εἰς τὸ αὐτὸ σχολεῖον, ὀνομάζονται συμμαθηταί.

ΚΛΑΣΙΣ Η'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΞΣΤ'. (τῶν Πινάκων 68.)

Ὁ χωλὸς ἔχει ἐπιθυμίαν νὰ περιπατῇ καὶ νὰ τρέχῃ. Ὁ κουλὸς ἐπιθυμεῖ νὰ ἐργοχειρεῖται. Ὁ τυφλὸς ἐπιθυμεῖ νὰ βλέπῃ, ὁ κωφὸς ν' ἀκούῃ, καὶ ὁ βωβὸς νὰ λαλῇ. — Ὁ μέθυσος ἀγαπᾷ νὰ πίνῃ. Ὁ μέθυσος γίνεται τὸ παίγνιον ὅλου τοῦ κόσμου. — Ὁ ἄσωτος ἀγαπᾷ νὰ ἐξοδεύῃ πάντοτε χρήματα καὶ εἰς χρήσιμα καὶ εἰς ἄχρηστα, ἢ εἰς περιττὰ πράγματα.

Ὁ φιλάργυρος ἀγαπᾷ ὅλονεν νὰ θησαυρίζῃ. — Ὁ λαίμαργος ἀγαπᾷ νὰ χάπῃ ὅλην τὴν ἡμέραν, ὅ,τι τύχῃ. — Ὁ χαρτοφόρος ἀγαπᾷ νὰ χαρτοπαίξῃ, ὁ κλέπτης ἀγαπᾷ νὰ κλέπτῃ. — Ὁ ληστής ἀγαπᾷ νὰ γυμνῶν τοὺς ἀνθρώπους. — Ὁ φιλόπονός καταγίνεται πάντοτε εἰς τὸ ἔργον του. — Ὁ ψεύστης ἀγαπᾷ νὰ λέγῃ ψεύματα. — Ὁ φιλαλήθης λέγει πάντοτε τὴν ἀλήθειαν. — Ὁ φιλόπονός μαθητής δὲν λείπει ποτὲ εἰς τὸ σχολεῖον. Ὁ ἐπιμελής μαθητής μελετᾷ πάντοτε τὰ μαθήματά του. — Ὁ καλὸς μαθητής ἀγαπᾷ τοὺς συμμαθητάς του.

Λέγε πάντοτε τὴν ἀλήθειαν, διὰ νὰ γίνῃς φιλαλήθης. — Καταγίνου πάντοτε εἰς τὸ ἔργον σου, διὰ νὰ γίνῃς φιλόπονός. — Τρώγε τακτικὰ τὸ ἀναγκαῖόν σου φαγητόν, διὰ νὰ μὴ γένῃς λαίμαργός. — Μὴ λέγῃς ψεύματα, διὰ νὰ μὴ γίνῃσαι ψεύστης. Τὸν ψεύστην δὲν πιστεύουν, καὶ ὅταν λέγῃ τὴν ἀλήθειαν. — Μὴ κακοεξοδεύῃς τὰ λεπτὰ σου, μὴ χαλᾷς τὰ φορέματά σου, μὴ σχίζῃς τὰ βιβλία σου, διὰ νὰ μὴ γίνῃς ἄσωτος. — Μὴ πέρνης ξένον πρᾶγμα, διὰ νὰ μὴ γίνῃσαι κλέπτης. Οἱ κλέπτει καὶ οἱ λησταὶ καταντοῦν ν' ἀποθνήσκωσιν εἰς τὴν κρεμάθραν. — Μὴ ἀμελῇς τὸ ἔργον σου, διὰ νὰ μὴ γένῃς ὀκνηρός. Οἱ ὀκνηροί, οἱ ἄσωτοι, οἱ χαρτοφόροι καὶ οἱ μέθυσοι καταντοῦν τῆς ἐλεημοσύνης.

ΚΛΑΣΙΣ Η'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΞΖ', ΞΗ'. (τῶν Πινάκων 69, 70.)

Μὴ πετᾷς ἐδῶ ἢ ἐκεῖ τὰ βιβλία σου, ἢ τὰ φορέματά σου, διὰ νὰ μὴ γένῃς ἀκατάστατος. Διὰ καθέν πρᾶγμα ἔχε ἓνα τόπον, καὶ καθέν πρᾶγμα βάλῃ εἰς τὸν τόπον του. — Μὴ στρέφῃς ἢ παίζῃς ἄτακτα διὰ νὰ μὴ γένῃς χωλὸς ἢ κουλός. Μὴν ἦσαι τρελλὸς καὶ ταραχοποιός, διὰ νὰ μὴ τιμωρησῇσαι. — Ἔσο ἐπιμελής, εὐτακτός, φρόνιμος καὶ φιλόπονός, διὰ νὰ βραβεύῃσαι.

Ὅσα παιδιά κάμνουν, ὅ,τι τοὺς λέγουν οἱ γονεῖς των, ὀνομάζονται ὑπήκοα καὶ εὐπειθῆ παιδιά· ὅσα παρακούουν τοὺς γονεῖς των, ὀνομάζονται ἀπειθῆ καὶ παρήκοα. — Ὅστις φυλάττει τὰ φορέματα, τὰ πράγματα καὶ τὸ σῶμά του καθαρὰ, λέγεται καθάριος· ὅστις τὰ λερώνει, λέγεται βυπαρός. — Ὅστις λαλεῖ πολλὰ καὶ ἀπρόσεκτα, λέγεται φλύαρος. — Ὅστις ἀγαπᾷ νὰ ζημιῶν τοὺς ἄλλους, λέγεται ἀδικός. — Ὅστις δὲν θέλει νὰ ζημιῶν τοὺς ἄλλους, λέγεται δίκαιος.

Ὅσοι γεννῶνται ἀπὸ τοὺς αὐτοὺς γονεῖς, λέγονται ἀδελφοί· ὅσοι κατοικοῦσιν εἰς μίαν οἰκίαν, λέγονται μία οἰκογένεια. — Ὅσοι κατάγονται ἀπὸ τὸ αὐτὸ γένος λέγονται συγγενεῖς, οἷον οἱ ἀδελφοί, ἐξαδελφοί, ἀνεψιοί, θείοι. — Ὅσοι

κατοικοῦν εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν, λέγονται συμπολίται, καὶ ὅσοι εἰς τὸν αὐτὸν δῆμον, εἶναι συνδημόται. — Ὅσοι ἔχουσι τὰς οἰκίας των πλησίον ἀλλήλων, λέγονται γείτονες.

Ἐάν δύο μὴ ὄντες συγγενεῖς ἀγαπῶνται καὶ ἐπιθυμοῦν ὁ εἰς τοῦ ἄλλου τὸ καλόν, οὗτοι λέγονται φίλοι. — Ἐάν δύο μαλλιώσωσι καὶ ἐπιθυμῶσιν ἑπειτα ὁ εἰς τοῦ ἄλλου τὸ καλόν, αὐτοὶ τότε λέγονται ἐχθροί. — Ὅσοι ἐγεννήθησαν εἰς τὸ ἴδιον βασιλεῖον καὶ λαλοῦν τὴν αὐτὴν γλῶσσαν, λέγονται ὁμοειθεῖς. — Ὁ τόπος ὅπου κατοικοῦν ὅλοι οἱ ὁμοειθεῖς, λέγεται πατρίς. — Ὅσοι δὲν εἶναι ἀπὸ τὴν αὐτὴν πατρίδα, λέγονται ξένοι καὶ ἀλλοειθεῖς. — Ὅστις εἶναι ἀρχηγὸς ἑνὸς ἔθνους καὶ πατὴρ τῆς πατρίδος, λέγεται βασιλεὺς. — Ὅστις βασιλεύει κατὰ τοὺς νόμους, τοὺς ὁποίους θέτει μαζὺ μὲ τοὺς ἐκλεγμένους ὑπὸ τοῦ λαοῦ βουλευτάς, αὐτὸς λέγεται συνταγματικὸς βασιλεὺς. — Ὁ λαός, ὁ ὁποῖος ὑπακούει εἰς τοὺς νόμους, αἰδεῖται τὸν βασιλέα καὶ τιμᾷ τοὺς ἄρχοντας ἡγουν τοὺς ὑπερέτας τῶν νόμων, αὐτὸς ὁ λαός λέγεται εὐπειθὴς καὶ φιλόνομος.

Ὅστις ἀγαπᾷ τοὺς ἀδελφούς του, λέγεται φιλάδελφος.

Ὅστις ἀγαπᾷ τοὺς συγγενεῖς του, εἶναι φιλοσυγγενής.

Ὅστις ἀγαπᾷ τοὺς ὁμογενεῖς του, λέγεται φιλογενής.

Ὅστις ἀγαπᾷ τοὺς ἀνθρώπους καὶ συντρέχει αὐτούς, λέγεται φιάνθρωπος. — Ὅστις κἀμνει καλόν ἢ μίαν χάριν εἰς τοὺς ἄλλους, λέγεται εὐεργέτης. — Ὅστις κἀμνει κακόν εἰς τοὺς ἄλλους, λέγεται κακοποιός, καὶ ὁ ἐπιθυμῶν νὰ κακοποιῇ, λέγεται κακιντρέχης.

ΚΛΑΣΙΣ Η'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΞΘ'. (τῶν Πινάκων 71).

Ὅστις λάβῃ χάριν καὶ λησμονήσῃ αὐτήν, λέγεται ἀχάριστος. — Ὅστις δὲν λησμονεῖ τὴν χάριν ἀλλ' ἀνταποδοιδεῖ αὐτήν εἰς τὸν εὐεργέτην του, ὅταν τύχῃ περίστασις, λέγεται εὐγνώμων καὶ τίμιος. — Ὅστις ἡξεύρει πολλὰ γράμματα, καὶ πράττει καλὰ ἔργα καὶ χρηστὰ, λέγεται πεπαιδευμένος καὶ ἀνάριτος. — Ἡ παιδεία γινεῖς ἀρετὴν καὶ χρηστοτή-

θειαν εἶναι ὄνειδος καὶ ἀτιμία. — Ὁ ἀγαπῶν τὴν παιδείαν καὶ τοὺς πεπαιδευμένους, λέγεται φιλόμουσος. — Ὁ ἀγαπῶν τὴν παιδείαν καὶ τὴν εὐτυχίαν τῶν ὁμοειθῶν του, λέγεται φιλογενής. — Ὁ ἀγαπῶν τὴν πατρίδα καὶ συντρέχον εἰς τὴν εὐτυχίαν τῆς, λέγεται φιλόπατρις.

Ὅστις πιστεύει εἰς Χριστὸν, λέγεται χριστιανός. — Ὅσοι πιστεύουν καὶ λατρεύουν τὸν Χριστὸν κατὰ τοὺς ἰδίους τρόπους, λέγονται χριστιανοὶ ὁμόπιστοι. — Ὅσοι συγχάζουν εἰς τὴν ἐκκλησίαν μὲ εὐλάβειαν καὶ λατρεύουν τὸν Θεόν, λέγονται εὐσεβεῖς Χριστιανοί.

Πρόσεχε νὰ ἦσαι εὐπειθής — τὰ παιδιά ἔχουν χάριος νὰ ὑπακούωσι καὶ νὰ ὑποτάσσωνται πάντοτε. — Τὰ εὐπειθῆ καὶ ὑπήκοα παιδιά ἀγαποῦν οἱ γονεῖς καὶ τιμᾷ ὁ κόσμος ὅλος — τὰ ἀπειθῆ καὶ παρήκοα παθαίνουν κακά, καὶ γίνονται κακοὶ ἄνθρωποι. — Νὰ μὴν ἦσαι ρυπαρὸς καὶ ἀκάθαρτος· τὸ ἀκάθαρτον παιδίον σιγχάινονται οἱ ἄνθρωποι καὶ τιμωρεῖ αὐτὸ καὶ ὁ διδάσκαλος.

ΚΛΑΣΙΣ Η'. ΠΙΝΑΚΙΣ Ο'. (τῶν Πινάκων 72).

Ἄκουε πολλὰ καὶ λάλει ὀλίγα, διὰ νὰ μὴ γίνῃς φλύαρος· εἶναι φρονιμώτερον νὰ σιωπῇς παρὰ νὰ λαλῇς παράκαιρα καὶ ἀστόχαστα — ἡ σιωπὴ εἶναι στολισμὸς εἰς τοὺς νέους — Μὴν ἦσαι ἄδικος, διὰ νὰ μὴ παθαίνῃς ἀδικίαν. — Ὅστις ζημιώσῃ ἄλλον, θὰ πάθῃ καὶ ἐκείνος ζημίαν ἀπὸ ἄλλους. Νὰ ἦσαι δίκαιος, καὶ θέλεις εὐρίσκει δικαιοσύνην. — Ὅταν δὲν ζημιώῃς κανένα, καὶ οἱ ἄλλοι δὲν θέλουν νὰ σὶ ζημιώσῃ κανεὶς. — Ἔσο εὐγνώμων εἰς τοὺς εὐεργέτας σου, διὰ νὰ εὐεργετηθῇς πάλιν.

Τὸν ἀγνώμονα καὶ ἀχάριστον δὲν θέλει τις πλέον νὰ εὐεργετήσῃ καὶ δευτέραν φορὰν. Πᾶς ἀχάριστος εἶναι πανηρός καὶ ἀχρεῖος ἄνθρωπος. — Ἔσο φιλάδελφος καὶ φιλοσυγγενής, διὰ νὰ μὴ φαίνεσαι ἀχάριστος εἰς τοὺς εὐεργέτας σου. — Οἱ γονεῖς καὶ οἱ συγγενεῖς σου εἶναι οἱ πρῶτοι καὶ μέγιστοι εὐεργέται σου, διότι αὐτοὶ θέλουν τὸ καλόν σου

πάντοτε καὶ καθ' ἡμέραν σὲ εὐεργετοῦν, σὲ ἐνδύουν, σὲ τρέφουν, σὲ περιποιοῦνται καὶ πασχίζουσιν νὰ σὲ προκόψωσιν. — Ἐσὺ φιλογενὴς καὶ φιλόπατρις. — Ἀγάπα τὸν βασιλέα, τὴν πατρίδα, τοὺς ὁμοεθνεῖς σου καὶ τὴν εὐτυχίαν αὐτῶν, διὰ νὰ συνευτυχῇς καὶ σὺ μαζὺ μὲ αὐτούς. — Ὅταν οἱ γείτονές σου ᾖναι εὐτυχεῖς, εἰς τὴν ἀνάγκην σου θέλεις τοὺς εὐρεῖ βοηθοὺς· ἂν δ' ᾖναι δυστυχέστεροί σου, δὲν ἡμπορεῖς νὰ ἐλπίζῃς βοήθειαν.

ΚΛΑΣΙΣ Η'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΟΑ'. ΟΒ'. (τῶν Ηωάων 73. 74).
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ.

Πᾶς ἄνθρωπος χρεωεῖ νὰ ἀγαπᾷ καὶ νὰ λατρεύῃ ἐξ ὅλης ψυχῆς τὸν πλάστην του καὶ δημιουργόν τοῦ παντός Θεόν.

Ὁ πρῶτος πλάσθεις παρὰ Θεοῦ ἄνθρωπος εἶναι ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὐὰ ἡ γυνὴ του, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους κατάγεται ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος. Αὐτοὶ ἐπλάσθησαν εἰς κατὰστασιν εὐδαιμόνια καὶ μακαρίαν, καὶ ἐτέθησαν εἰς τὸν παράδεισον, ἀλλὰ παρέβησαν τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ· ὅθεν ἐδιώχθησαν ἐκείθεν καὶ καταδικάσθησαν εἰς θλίψεις καὶ πόνους καὶ εἰς θάνατον. Εἰς αὐτὴν τὴν καταδίκην τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος ὑπέπεσεν ὅλον τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων· διὰ νὰ συγχωρηθῇ δὲ καὶ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν μακαριότητα, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπλάσθη, ἔπρεπε νὰ ἰκανοποιηθῇ ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἀπλούς ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος δὲν ἐδύνατο νὰ δώσῃ αὐτὴν τὴν ἰκανοποίησιν, ἀρκιᾶζετο ἄλλον ἀγιώτερον φύσεως μεσίτην καὶ λυτρωτὴν. Ὁ Θεὸς διὰ τὴν ἀρέστην αὐτοῦ εὐσπλαγγνίαν πρὸς τὸ ἀνθρώπινον γένος, πρὸς νὰ πέμψῃ τὸν μονογενῆ αὐτοῦ Υἱόν εἰς τὸν κόσμον, νὰ γεννηθῇ ὡς ἄνθρωπος, καὶ ν' ἀπαθάνῃ ὑπὲρ τῆς συγχωρήσεως τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὸ προπατορικὸν ἁμαρτήμα, καὶ ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως αὐτῶν εἰς τὴν αἰώνιον μακαριότητα.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ· αὐτὸς διὰ Πνεύματος ἁγίου ἐγεννήθη ὡς ἄνθρωπος ἀπὸ τῆν

Παναγίαν, τὴν Θεοτόκον καὶ ἁειπάρθενον Μαρίαν. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπεκαλύψεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ μυστήριον τῆς σωτηρίας αὐτῶν· ἐφάνέρωσεν εἰς αὐτοὺς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς του, καὶ ἐδίδαξε τὴν χριστιανικὴν πίστιν καὶ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον ἐκηρύχθη ἀπὸ τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους εἰς ὅλα τὰ ἔθνη.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐσταυρώθη, ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ὡς ἄνθρωπος, διὰ νὰ σώσῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Ἀνέστη μετὰ τρεῖς ἡμέρας καὶ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς του. Αὐτὸς πάλιν μέλλει νὰ ἐλθῇ μετὰ δόξης, καὶ νὰ κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκροὺς, καὶ νὰ ἀποδώσῃ εἰς καθένα κατὰ τὰ ἔργα του. Οἱ πιστεύοντες εἰς Χριστὸν εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετοι θὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν· οἱ δὲ ἀσεβεῖς καὶ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν.

Χριστιανοὶ λέγονται, ὅσοι πιστεύουν εἰς Χριστὸν. Ἐγὼ εἶμαι χριστιανός· χρεωεῖται ἄρα νὰ πιστεύω, νὰ λατρεύω καὶ νὰ δοξάζω εὐσεβῶς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὡς λυτρωτὴν καὶ σωτῆρά μου. — Ὁ εὐσεβὴς καὶ ὀρθόδοξος χριστιανὸς πιστεύει καὶ λατρεύει ἓνα Θεὸν κτίστην καὶ δημιουργόν τοῦ παντός, προσκυνοῦν Πατέρα, Υἱόν καὶ ἅγιον Πνεῦμα, Τριάδα ὁμοούσιον καὶ ἀχώριστον.

Ὁ εὐσεβὴς καὶ ὀρθόδοξος χριστιανὸς χρεωεῖται νὰ ᾖναι καὶ ἐνάρετος. — Ἐνάρετος δὲ εἶναι ἐκαῖνος, ὅστις ἀγαπᾷ καὶ εὐεργετῇ τὸν πλησίον του καὶ κάμνει ἔργα καλὰ, ἡγουν σύμφωνα μὲ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Αἱ ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ εἶναι αἱ ἑξῆς. — Ἀγάπα Κύριον τὸν Θεόν σου, καὶ λάτρευε αὐτὸν ἐξ ὅλης σου τῆς ψυχῆς καὶ καρδίας. — Ἀγάπα τὸν πλησίον σου, ἡγουν τὸν ὁμοίον σου ἄνθρωπον, ὡς σεαυτὸν σου. — Ὅ,τι θέλῃς νὰ κάμωσιν εἰς σὲ οἱ ἄνθρωποι, κάμνε καὶ σὺ εἰς αὐτούς. — Ὅ,τι σὺ μισῇς, μὴ τὸ κάμνῃς εἰς ἄλλον. — Ἐνθυμοῦ νὰ ἁγιαζῇς τὰς ἡμέρας τοῦ Κυρίου. — Μὴ φονεύσῃς. — Μὴ κλέψῃς. — Μὴ ψευδομαρτυρήσῃς. — Μὴ

ἐπιθυμήσεις τὰ ξένα πράγματα. --- Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. --- Αὗται εἶναι αἱ ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ.

ΚΛΑΣΙΣ Η'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΟΓ' (τῶν Πινάκων 75).

ΗΘΙΚΑ ΠΑΡΑΥΤΕΛΑΜΑΤΑ.

Τὸν Θεὸν φοβοῦ. --- Τὸν βασιλέα τίμα. --- Σέβου τοὺς γονεῖς σου, τοὺς διδασκάλους καὶ τοὺς γεροντοτέρους σου. --- Ἀγάπα τὴν μάθησιν καὶ τὴν ἀρετὴν. --- Συνείθιζε εἰς τὰ καλὰ ἔργα. --- Ἀπόφυγε τὰ κακὰ, μίσει τὴν κακίαν. --- Ἀγάπα καὶ λέγε πάντοτε τὴν ἀλήθειαν. --- Ἀποστρέφου τὸ ψεῦδος. --- Στέργε τὸ δικαίον. --- Μὴ θέλῃς τὴν ἀδικίαν. --- Συναναστρέφου μὲ τοὺς ἐναρέτους. --- Φεῦγε τοὺς κακοὺς, τοὺς κακοήθεις καὶ τοὺς κόλακας. --- Ἐντρέπου τὸν ἑαυτὸν σου. --- Ὅστις ἐντρέπεται τὸν ἑαυτὸν τοῦ δὲν λέγει ποτὲ ἄσχημα λόγια, οὐδὲ κάμνει κακὰ ἔργα. --- Φεῦγε τὰς ἐριδας. --- Εὐεργέτει τοὺς δυστυχεῖς. --- Εὐγνωμόνει εἰς τοὺς εὐεργέτας σου. --- Μὴ καταφρονῇς τὰ θεῖα. --- Μὴ κάμνης ὅρκους. --- Μὴ ψευδομαρτυρήσῃς ποτέ. --- Μὴ καταφρονῇς τοὺς πτωχοὺς. --- Μὴ φθονῇς τοὺς ἄλλους. --- Μὴ κακολόγει ποτὲ κανένα μηδὲ τοὺς ἀποθαμμένους. --- Μὴ θέλῃς νὰ κάμῃς κακὸν ἀντὶ κακοῦ. --- Ὅστις σκάπτει λάκκον διὰ τοὺς ἄλλους, πίπτει ὁ ἴδιος εἰς αὐτόν.

Ἐπιμέλει ἐν ὧσιν εἶσαι νέος διὰ νὰ ἀπακτήσῃς ἤθη χρηστά, μάθησιν καὶ ἀρετὴν. --- Ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τοὺς καλοὺς καὶ ἐναρέτους ἀνθρώπους, τοὺς εὐτυχιζοὺς εἰς τὴν παρούσαν ζωὴν καὶ τοὺς ἀνταμείβει εἰς τὴν μέλλουσαν μὲ εὐδαιμονίαν αἰώνιον· διότι οἱ εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετοι μετὰ θάνατον θελοῦν κληρονομήσει τὴν οὐράνιον βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

ΚΛΑΣΙΣ Η'. ΠΙΝΑΚΙΣ ΟΔ' (τῶν Πινάκων 76).

Ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ βῆσις πάσης ἀρετῆς καὶ σοφίας. --- Ὁ ἄνθρωπος χρεωστῇ νὰ πιστεύῃ ἀδυστάκτως τὴν ὑπαρξίν τοῦ Θεοῦ. --- Ἡ τάξις τοῦ παντός δὲν εἶναι τύχης οὐδ' ἀνθρώπων δημιουργήμα, ἀλλ' ἐνός ὑπερτάτου, πανσφόρου καὶ παντοδυνάμου ὄντος. --- Τοῦτο τὸ

ἄπειρον καὶ παντέλειον ὄν εἶναι ὁ Θεός. --- Καθεὶς χρεωστῇ νὰ σέβηται καὶ νὰ λατρεύῃ τὸν Θεόν, ὡς ποιητὴν καὶ κύριον τοῦ παντός, καὶ δοτῆρα ὅλων τῶν ἀληθινῶν ἀγαθῶν. --- Εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ χρεωστῇ καθεὶς νὰ προετοιμάσῃ τὴν ψυχὴν τοῦ καθαρίζων αὐτὴν ἀπὸ πάσαν κακίαν. --- Ὁ Θεὸς εὐαρεστεῖται εἰς τοὺς ἀγαπῶντας καὶ πράσσοντας τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀρετὴν. --- Ὁ Θεὸς δὲν τιμᾶται ἀπὸ τὸν κακὸν ἄνθρωπον, οὐδὲ χαίρει εἰς πολυδαπάνους ἐορτάς. --- Ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ Θεοῦ βλέπει καὶ τὰ ἀπόκρυφα τῆς καρδίας. --- Τὴν πίστιν σου φύλασσε. Ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων εἶναι νεκρά. --- Ἡ βάσις τῆς χριστιανικῆς πίστεως εἶναι ἡ ἀγάπη καὶ ἡ δικαιοσύνη.

Ἀγάπα Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης σου ψυχῆς καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν· ἰδοὺ ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ· ὅθεν πλήρωμα νόμου εἶναι ἡ ἀγάπη. --- Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς σας λίγει ὁ Θεός. --- Μὴ ἀνταποδίδεται κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἀλλὰ καὶ εὐεργετῇτε τοὺς ἐχθροὺς σας· συγχωρεῖτε τὰ σφάλματα αὐτῶν, διὰ νὰ συγχωρῇ καὶ ὁ Θεὸς τὰ ἑδικά σας.

Ἀγαπᾶτε τὴν εἰρήνην, τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ὁμόνοιαν. --- Ὅπου μέλῃαι καὶ φιλονεικίαι, ἐκεῖ δὲν εἶναι ὁ Θεός. --- Ὅπου εἶναι εἰρήνη καὶ ὁμόνοια, ἐκεῖ καὶ ὁ Θεός.

Μὲ τὴν εἰρήνην καὶ μὲ τὴν ὁμόνοιαν, σῴζονται καὶ εὐτυχοῦσιν αἱ οἰκογένειαι καὶ αἱ πόλεις, ἀπὸ δὲ τὴν διχόνοιαν ἐξολοθρεύονται.

Μακάριοι ὅσοι ἀγαπῶσι καὶ πράττωσι τὴν δικαιοσύνην· οὗτοι θελοῦσι κληρονομήσει τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. --- Δίκαιος εἶναι ὅχι μόνον ὅστις δὲν κάμνει ἀδικίαν εἰς τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ καὶ ὅστις ἐμποδίζει τὰς ἀδικίας τῶν ἄλλων. --- Ἀγάπα τὴν ἀρετὴν καὶ τοὺς ἐργαζομένους αὐτὴν μόνῃ ἡ ἀρετὴ τοῦ ἀνθρώπου μένει καὶ μετὰ θάνατον. --- Σέβου τοὺς γονεῖς, τοὺς γέροντας, τοὺς νόμους καὶ τοὺς ἄρχοντας. --- Ὅστις φοβεῖται τὸν Θεόν, τιμᾷ καὶ γεραιομεῖ τοὺς γονεῖς τοῦ ὅστις δὲν τιμᾷ τοὺς γονεῖς τοῦ, οὐδ' ἀγάπην, οὐδὲ φό-

τον Θεόν έχει.—Ὅστις ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν πλησίον του.—Οἱ ἄρχοντες εἶναι οἱ ὑπηρετοὶ τῶν νόμων, ἐνεργοῦντες αὐτοὺς πρὸς τὴν κοινὴν ἡσυχίαν καὶ εὐτυχίαν τῶν ἀρχομένων, ἡγουν τῶν πολιτῶν. — Εὐτυχοῦσιν οἱ πολῖται, ὅταν ζῶσι μὲ δικαιοσύνην, φυλάσσοντες τοὺς νόμους· ἡγουν ὅταν καθεὶς εὐρίσκη τὸ δικαίον του καὶ δὲν βλάπτηται εἰς τὴν ζωὴν, τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἰδιοκτησίαν του· ὅταν τιμῶνται οἱ καλοὶ καὶ τιμωρῶνται οἱ κακοί.

ΚΛΑΣΙΣ Η΄. ΠΙΝΑΚΙΣ ΟΕ΄. ΟΣΤ΄. (τῶν Πινάκων 77 καὶ 78).

Ψυχὴ τῆς πολιτείας εἶναι οἱ νόμοι, καὶ στήριγμα τῶν νόμων εἶναι ἡ καλὴ ἀνατροφή τῶν πολιτῶν.

Οἱ καλοὶ νόμοι καὶ οἱ καλοὶ ἄρχοντες κἀμνουν τοὺς καλοὺς πολίτας, οἱ δὲ κακοὶ τοὺς κακοὺς.—Οἱ ἄρχοντες χρεωστοῦσι ν' ἀγαπῶσι τοὺς ἀρχομένους ὡς τέκνα, καὶ οἱ ἀρχόμενοι τοὺς ἄρχοντας ὡς πατέρας.—Καθεὶς πολίτου ἡ οἰκία λογιζέται ὡς μικρὰ πόλις—ἀπὸ δὲ τὰς μικρὰς ταύτας πόλεις συγκροτεῖται ἡ μεγάλη πόλις, ἡ λεγομένη πολιτεία, ἡγουν τὸ ἔθνος καὶ τὸ βασίλειον. Καθὲν ἔθνος διὰ τὴν ὑπάρχην, πρέπει νὰ ἔχη μίαν Κυβέρνησιν, ἡγουν νόμους, καὶ ἄρχοντας ἐνεργοῦντας τοὺς νόμους πρὸς τὴν κοινὴν εὐτυχίαν τοῦ ἔθνους. Καθὼς εἰς τὰς οἰκίας οἱ γονεῖς καὶ τὰ τέκνα πρέπει νὰ ζῶσιν ὁμονοιασμένοι, διὰ τὴν εὐτυχίαν ὅλων, οὕτω καὶ εἰς τὰς πολιτείας δὲν ἔμπορὸν νὰ εὐτυχήσωσιν οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ ἀρχόμενοι, εἴαν δὲν ἔχωσιν ὁμόνοιαν διὰ τὰ κοινὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος.

Αγάπα τὴν πατρίδα σου, μηδ' ἐπιθυμήσῃς ἄλλην πατρίδα παρ' αὐτήν, διότι τοιαύτη ἐπιθυμία λογίζεται ἀρχὴ προδοσίας. Φύλασσε καὶ ὑπερασπίζου τὴν πίστιν καὶ τὴν τῶν πατέρων σου, διότι καὶ σὺ ἐγεννήθης καὶ ἀνεδράμης εἰς αὐτάς. Ἰθυσιάζε τὴν ζωὴν σου ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος, προκρίνου τὸν ἐνδοξὸν θάνατον παρὰ τὴν αἰσχρὰν καὶ ἄτιμον ζωὴν.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ.

ΠΡΟΣΕΥΧΑΙ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ.

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· Ἀμήν.

Δόξα σοι ὁ Θεὸς ὁμῶν, Δόξα σοι.

Βασιλεῦ οὐράνιε, Παράκλητε, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρὼν, ὁ θεσχυρὸς τῶν ἀγαθῶν καὶ ζωῆς χορηγός, ἔλθε καὶ σκήνωσον ἐν ἡμῖν, καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κηλίδος, καὶ σῶσον, ἀγαθὲ, τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἑλέησον ἡμᾶς. (Τρίς)

Δόξα Πατρὶ, καὶ Υἱῷ, καὶ ἁγίῳ Πνεύματι, καὶ νῦν, καὶ ἄρτι, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· Ἀμήν.

Παναγία Τριάς, ἑλέησον ἡμᾶς· Κύριε, ἐδόθητι ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν· Δέσποτα, συγχώρησον τὰς ἀνομίας ἡμῶν· Ἄγιε, ἐπίσκεψαι καὶ ἰάσαι τὰς ἀσθενίας ἡμῶν, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου. Κύριε ἑλέησον, Κύριε ἑλέησον, Κύριε ἑλέησον.

Δόξα καὶ νῦν.

Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀγαπήθῃς τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γεννηθῇ τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δός ἡμῖν σήμερον, καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν, καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ· Ἀμήν.

Ἡ ἐλπίς μου ὁ Πατήρ· καταργή μου ὁ Υἱός· σκέπη μου τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· Τριάς Ἄγια, δόξα σοι.

Θεοτόκα Παρθένη, χαίρει καυχουμένη Μαρία, ὁ Κύριος μετὰ σου· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναικί, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου, ὅτι σωτήρα ἔταξας τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου εἰς σὲ ἀνατίθημι. Μητέρα τοῦ Θεοῦ, ρυλαζόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σου.

Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς μακαρίζειν σε τὴν Θεοτόκον, τὴν ἀειμακάριστον, καὶ παναμώμητον, καὶ Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβίμ, καὶ ἐνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφίμ, τὴν ἀδιαφθόρως Θεὸν Λόγον τεκοῦσαν, τὴν ὄντως Θεοτόκον, σὲ μεγαλύνομεν.

Πάντα χορηγεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον βρῶσι προφητείας, ιερίας τελειοῖ, ἀγραμμάτους σοφίαν ἐδίδαξεν, ἀληεῖς θεολόγους ἀνέδειξεν· ὅλον συγκροτεῖ τὸν θεσμὸν τῆς Ἐκκλησίας. Ὁμοούσιον καὶ ὁμώρονον τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ, Παράκλητε, δοῦνα σοι.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ.

- α. Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, Πατέρα, παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων.
- β'. Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων· ὅς ἐκ ῥωτῆς, Θεὸν ἀληθινόν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο.
- γ'. Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου, καὶ ἐνανθρωπήσαντα.
- δ'. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, καὶ παθόντα, καὶ ταφέντα.
- ε. Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς.
- ς'. Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ καθιζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς.
- ζ'. Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βσιλείας οὐκ ἔστι τέλος.
- η. Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ Κύριον, τὸ Ζῶντονον, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαι διὰ τῶν Προφητῶν.
- θ'. Εἰς Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν.
- ι. Ὁμολογῶ ἓν Βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.
- ια. Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν.
- ιβ'. Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.

Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπίσωμεν τῷ βασιλεῖ ἡμῶν Θεῷ.

Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπίσωμεν Χριστῷ τῷ βασιλεῖ ἡμῶν Θεῷ.

Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπίσωμεν αὐτῷ Χριστῷ τῷ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν.

Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου. Ἐπὶ πλείον πλύνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου, καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου καθάρισόν με. Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω, καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διαπαντός. Σοὶ μόνῳ ἥμαρτον, καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα, ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. Ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομiais συνελήβην, καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκίστηρέ με ἡ μήτηρ μου. Ἰδοὺ γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας, τὰ ἀόδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι. ῤαντισθε με ὑσώπω, καὶ καθαρισθήσομαι· πλυνθε με, καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι. Ἀκουσθε μοι ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην, ἀγαλλιάσονται ὁστίς τεταπεινωμένος. Ἀποστρέψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου, καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον. Καρδίαν καθάρην κτίσον ἐν ἐμοί ὁ Θεός, καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου. Μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, καὶ τὸ Πνεῦμά σου τὸ Ἅγιον μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ. Ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου, καὶ πνεύματι ἡγεμονικῶ στήριξόν με. Διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου, καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ ἐπιστρέψουσι. Ῥῦσαι με ἐξ αἱμάτων ὁ Θεός, ὁ Θεός τῆς σωτηρίας μου, ἀγαλλιάσεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου. Κύριε, τὰ χεῖρά μου ἀνοίξεις, καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἰνέσιν σου. Ὅτι, εἰ ᾔθελήσας θυσίαν, ἔδωκα ἂν ὀλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκήσεις. Θυσία τῷ Θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον, καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεός οὐκ ἐξουδενώσει. Ἀγέθυνον, Κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιών, καὶ οἰαυδομηθήτω τὰ τεῖχη Ἱερουσαλὴμ. Τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης, ἀναφορὰν καὶ ὀλοκαυτώματα. Τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους.

Ἡ πρὸ τοῦ ἁρίστου (τοῦ γούρατος) ἐν γὰρ εἶναι ἐγώ, Πάτερ ἡμῶν·
Δεῖξ, καὶ γὰρ Κύριε ἐλέησον (εἰς), καὶ ἐγώ,

Χριστὶ ὁ Θεός· εὐλόγησον τὴν βρῶσιν καὶ τὴν πόσιν τῶν δούλων σου, ὅτι ἅγιος εἶ πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· Ἀμήν.

Ἡ μετὰ τὸ ἄριστον εὐχαριστία τοῦ,

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐνέπλησας ἡμᾶς τῶν ἐργείων σου ἀγαθῶν· μὴ ὑστερήσης ἡμᾶς καὶ τῆς ἐπουρανίου σου βασιλείας· ἀλλ', ὡς ἐν μέσῳ τῶν Μαθητῶν σου παρεγένου, Σωτήρ, τὴν εἰρήνην διδοὺς αὐτοῖς, ἔλθε καὶ μεθ' ἡμῶν, καὶ σῶσον ἡμᾶς.

Δόξα, καὶ γὰρ· Κύριε ἐλέησον (τρίς).

Διαφυλάξαι Κύριος ὁ Θεὸς πάντας ἡμᾶς τῇ αὐτοῦ χάριτι καὶ φιλοφροσύνῃ πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· Ἀμήν.

Ἡ πρὸ τοῦ δείπνου εὐχή.

Φάγονται πένητες καὶ ἐμπλησθήσονται, καὶ αἰνέσουσι Κύριον οἱ ἐκζητοῦντες αὐτόν· ζήσονται αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς αἶωνα αἰῶνος.

Δόξα, καὶ γὰρ· Κύριε ἐλέησον (τρίς), Χριστέ ὁ Θεὸς ἐδόξησον κ.τ.λ.

Ἡ μετὰ τὸ δείπνον εὐχαριστία.

Εὐφρανὰς ἡμᾶς, Κύριε, ἐν τοῖς ποιήμασί σου, καὶ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου ἡγαλλιασάμεθα· ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε· ἔδωκας εὐφροσύνην εἰς τὴν καρδίαν ἡμῶν ἀπὸ καρποῦ, σίτου, οἴνου καὶ ἐλαίου ἐνεπλήσθημεν· ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ κοιμηθήσομαι καὶ ὑπνώσω, ὅτι σύ, Κύριε, κατὰ μένος ἐπ' ἐλπίδι κατέκρησάς με.

Δόξα, καὶ γὰρ· Κύριε ἐλέησον (τρίς).

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ὁ ἑλεῶν καὶ τρέφων ἡμᾶς ἐκ τῶν αὐτοῦ πλουσιῶν δωρεῶν, τῇ αὐτοῦ χάριτι καὶ φιλοφροσύνῃ, πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· Ἀμήν.

Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων Πατέρων ἡμῶν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον ἡμᾶς· Ἀμήν.

